

Oäkta Goodwill

Den oäkta goodwillens effekt på nedskrivningar av koncerngoodwill

Abstract

Since January 2005 new rules have been introduced from the International Financial Reporting Standards for accounting of Business Combinations. Goodwill, which is the difference between the purchase price and the value of the net assets in an acquired firm, should no longer be amortized but should instead be treated as an object for yearly impairment tests. Nevertheless, there are many companies making the tests but not impairing goodwill. The theoretical frame of reference looks at goodwill from its two parts; true goodwill and false goodwill. False goodwill is defined as a measurement bias and constitutes a certain percentage of the operating net assets. False goodwill, in accordance to theory, makes up a safety net for the impairment of true goodwill, which means that necessary impairments don't take place. The aim of this paper is to study if two of the measurement bias' components, namely large cash generating units and short length of life for acquired assets, influence the existence of goodwill impairments. The empirical study of the question at issue, which includes an analysis of 78 different Swedish companies listed at OMX, confirms the theory since the results show that large cash generating units and short length of life for acquired assets do impact the existence of goodwill impairments. The conclusion is thus that false goodwill does make a safety net for the impairment of true goodwill.

Key words: IFRS, impairment, true goodwill, false goodwill, measurement bias, cash generating units

Författare: Oscar Rydman, Katya Nolvall
Handledare: Tomas Hjelström
Opponent: Gustaf Ahlenius, Mikael Olausson
Framläggning: 19 maj 2008, kl. 13-15, sal 542

Förord

Efter en lång, arbetsam och intressant process vill vi tacka vår handledare Tomas Hjelström för värdefulla synpunkter och välbehövlig uppmuntran. Vi vill även tacka Kenth Skogsvik som var en inspirationskälla i början av uppsatsarbetet och som har bidragit med själva uppsatsidén.

Stockholm, maj 2008

Oscar Rydman och Katya Nolvall

Innehållsförteckning

Förord	i
1 Inledning.....	1
1.1 Bakgrund och frågeställning.....	1
1.2 Syfte	4
1.3 Avgränsningar.....	5
1.4 Disposition.....	5
2 Metod.....	6
2.1 Val av metod.....	6
2.2 Val av bolag: population och enheter	7
2.2.1 Population.....	7
2.2.2 Enheter.....	7
2.3 Datainsamling: val av variabler	7
2.3.1 Antalet KGE	8
2.3.2 Livslängd på de förvärvade tillgångarna	8
2.3.3 Nedskrivningsbeloppet	9
2.3.4 Ytterligare variabler	9
2.4 Analysverktyg.....	9
2.4.1 Analys av två huvudgrupper med T-TEST.....	9
2.4.2 Analys av fyra grupper med CHI2TEST.....	12
2.4.3 Analys av nya grupper med nytt mått med T-TEST.....	13
3 Teori	14
3.1 Goodwill enligt redovisningsteorin	14
3.1.1 Definition av goodwill.....	14
3.1.2 Beståndsdelar	15
3.1.3 Livslängd och goodwillvärdets förändring över tid	16
3.1.4 Äkta och oäkta goodwill.....	16
3.2 IFRS – standarderna	22
3.2.1 IFRS 3 Business Combinations.....	22
3.2.2 IAS 36 – Impairment of Assets.....	24
4 Empiri.....	28
4.1 Valda bolag: population och enheter	28
4.1.1 Population.....	28
4.1.2 Enheter.....	28
4.2 Datainsamling: valda variabler	29
4.2.1 Antalet KGE	29
4.2.2 Livslängd på de förvärvade tillgångarna	30
4.2.3 Nedskrivningsbeloppet	31
4.2.4 Ytterligare variabler	31
5 Analys	32
5.1 Introduktion	32
5.2 T-TEST Nedskrivningar/Eget Kapital	35
5.2.1 Test A: Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)	35
5.2.2 Test B: Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1).....	36
5.2.3 Test C: Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2).....	37
5.2.4 Test D: Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)	38
5.2.5 Test E: Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE).....	39
5.3 T-TEST Antal nedskrivningar	40
5.3.1 Test F: Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)	40
5.3.2 Test G: Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)	41
5.3.3 Test H: Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)	42
5.3.4 Test I: Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid).....	43
5.3.5 Test J: Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE).....	44
5.4 CHI2TEST.....	45
5.4.1 Test A: Nedskrivningar/Eget Kapital	45
5.4.2 Test B: Antal nedskrivningar.....	45

5.5	Sammanfattning	46
6	Slutsatser	48
6.1	Sammanfattande slutsatser	48
6.2	Reliabilitet, validitet, generaliserbarhet	48
6.3	Konsekvenser	49
6.4	Förslag på fortsatt forskning	49
7	Referenser	50
7.1	Tryckta källor	50
7.2	Elektroniska källor	51
7.3	Samtal	51
7.4	Mejlkonversationer	52
8	Bilagor	54
	Bilaga 1 - Datalistor	55
	<i>Testade enheter</i>	55
	<i>Bortfall pga ingen goodwill och avnoterade bolag</i>	57
	<i>Bortfall pga dåligt specificerad avskrivningstid/KGE</i>	57
	Bilaga 2 - Bolag per grupp och fält	58
	<i>Testade enheter</i>	58
	<i>Bortfall</i>	60

Tabeller och figurer

Figurförteckning

Figur 1	Goodwills beståndsdelar enligt Johnson och Petrone	15
Figur 2	Goodwill vid förvärvstidpunkten	16
Figur 3	Goodwill vid nedskrivningsprövning	18
Figur 4	När goodwillnedskrivningar inte genomförs	19

Tabellförteckning

Tabell 1	Förklaringar: Fält 1-4, Grupp 1-2	34
Tabell 2	Antal bolag per fält (Fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid)	34
Tabell 3	Antal bolag per fyrfältstabell (Fyrfältstabell KGE/Typ av uppvärderad tillgång)	34
Tabell 4	Antal bolag med nedskrivningar (Fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid)	34
Tabell 5	Nedskrivningar/Eget Kapital (Fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid)	34
Tabell 6	T-TEST A: Nedskrivningar/EK - Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)	35
Tabell 7	T-TEST B: Nedskrivningar/EK - Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)	36
Tabell 8	T-TEST C: Nedskrivningar/EK - Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)	37
Tabell 9	T-TEST D: Nedskrivningar/EK - Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)	38
Tabell 10	T-TEST E: Nedskrivningar/EK - Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE)	39
Tabell 11	T-TEST F: Antal nedskrivningar - Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)	40
Tabell 12	T-TEST G: Antal nedskrivningar - Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)	41
Tabell 13	T-TEST H: Antal nedskrivningar - Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)	42
Tabell 14	T-TEST I: Antal nedskrivningar - Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)	43
Tabell 15	T-TEST J: Antal nedskrivningar - Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE)	44
Tabell 16	CHI2TEST A: Nedskrivningar/Eget Kapital	45
Tabell 17	CHI2TEST B: Andel nedskrivningar	45
Tabell 18	Sammanfattande tabell av T-TEST	46

1 Inledning

1.1 Bakgrund och frågeställning

Goodwill har varit en av de mest kontroversiella frågorna inom redovisning under de tre senaste decennierna.¹ Orsaken till detta är att synergieffekter och framtida positiva kassaflöden i samband med nya förvärv, inte syntes i redovisningen. Stela redovisningsnormer har framhållit behovet av planenliga avskrivningar av goodwill, som egentligen är ett resultat av synergieffekter och förväntningar av positiva kassaflöden, vilket påverkat bolags resultat på ett negativt sätt.² För att lösa problemet med den negativa påverkan på redovisade resultat tillät exempelvis det amerikanska redovisningsorganet Financial Accounting Standards Board (FASB) en avskrivningsperiod på 40 år.³

Det har funnits ytterligare svagheter gällande goodwill. Många analytiker rekommenderades till exempel att bortse från redovisad goodwill i sina analyser eftersom den inte utgjorde något verkligt kassaflöde.⁴ Godtyckliga antaganden låg till grund för nedskrivningar på grund av att immateriella tillgångar redovisades tillsammans med goodwill.⁵

De ovan nämnda svagheter i kombination med en tilltagande globalisering av kapitalmarknaden har framtingat tillkomsten av nya gemensamma redovisningsstandarder.⁶ 1 januari 2005 trädde därför nya International Financial Reporting Standards (IFRS) regler i kraft med syftet att harmonisera den globala redovisningskulturen. Målet med redovisningsinformation som upprättas enligt IFRS är att tillhandahålla information som är användbar för olika användare i deras ekonomiska beslutsfattande.⁷ Huvudkriterierna för användbarhet anses enligt International Accounting Standards Board (IASB) vara relevans och tillförlitlighet. IASB valde FASB - modellen, tillåtande långa avskrivningstider för goodwill, som förebild för sin nya rekommendation, IFRS 3, Business Combinations.

De två stora förändringar som kommit till stånd jämfört med tidigare regler är, för det första, att förvärvad goodwill inte skall vara föremål för linjära avskrivningar utan istället kontinuerligt utsättas för nedskrivningsprövning (på engelska impairment tests) och för det

¹ White, Sondhi & Fried 2003, s. 525

² White, Sondhi & Fried 2003, s. 526

³ Johansson 2004, Balans nr 6-7

⁴ White, Sondhi & Fried 2003, s. 526

⁵ Godfrey et al 2006, s. 613

⁶ Godfrey et al 2006, s. 38

⁷ Alfredson et al 2007, s. 67 och <http://www.fasb.org/project/cf_phase-a.shtml#objective>

andra, att goodwill skall bli lägre i balansräkningen på grund av särredovisning av immateriella tillgångar.⁸

Goodwillfrågan har blivit än mer aktuell under senare år då förvärv har blivit en allt mer viktig del i företags tillväxtstrategier. Enligt en rapport sammanställd av PricewaterhouseCoopers, svarade europeiska bolag för 40 % av alla förvärvstransaktioner i världen.⁹ Alla europeiska börsbolag använder numera de nya IFRS - reglerna och redovisar därmed sina goodwillposter i enlighet med dessa regler.

Frågan om fördelning av goodwill och övriga immateriella tillgångar i samband med förvärv har på senare tid blivit mycket uppmärksammas i media och fackliga tidskrifter. Skillnaden mellan goodwill och övriga immateriella tillgångar är att goodwill inte ska skrivas av jämfört med övriga immateriella tillgångar. De bolag som väljer att endast redovisa övriga immateriella tillgångar snarare än goodwill får därmed högre avskrivningar jämfört med de bolag som väljer att redovisa högre goodwillposten snarare än övriga immateriella tillgångar med lägre belastning på resultaträkningen som följd.¹⁰ Analytiker, akademiker, revisorer och företagen själva uppmanas till en debatt kring frågan om hur förvärv bör analyseras och presenteras med tanke på den stora spridningen av identifiering av materiella tillgångar och fördelning av köpeskillingen.¹¹

Sedan tillkomsten av de nya IFRS - reglerna har det gjorts ett antal studier angående hantering av goodwill. Nordström & Suarez har till exempel studerat ämnet kring den goodwillrelaterade redovisningsinformationens användbarhet. Författarna har kommit fram till att redovisningsinformationen angående goodwill som upprättas i enlighet med IFRS inte är användbar för den i studien undersökta gruppen av analytiker.¹² Bonow & Norman har efter användning av signifikanstester kommit fram till slutsatsen att internt upparbetad goodwill sammanblandas med förvärvad goodwill och aktiveras i balansräkningen. En annan slutsats är att aggregationsnivån på den kassagenererande enhet (KGE)¹³ till vilken goodwill har allokerats, har betydelse för om en nedskrivning görs.¹⁴ Båda ovan nämnda studier pekar därmed på komplexiteten i frågan om nedskrivningar av goodwill. Med detta som

⁸ Johansson 2004, Balans nr 6-7

⁹ PricewaterhouseCoopers 2007, s. 13 se Nordström & Suarez 2007, s. 5

¹⁰ Malmqvist 2007, Balans nr 2

¹¹ Gauffin & Nilsson 2007, Balans nr 11

¹² Nordström & Suarez 2007, s. 41

¹³ Kassagenererande enheter är den enhet som goodwill tillskrivs vid nedskrivningsprövning. Utförligare definition på kassagenererande enheter finns i avsnittet 3.2.2

¹⁴ Bonow & Norman 2006, s. 34

utgångspunkt kan regelverket ses som ”wishful thinking” från lagstiftarens sida, och implementering av de nya reglerna kring koncerngoodwill istället leder till svårigheter att åstadkomma en rättvis mätning av goodwillposten, samt till ifrågasatt reliabilitet i mätningar.¹⁵

Varför fungerar då inte IASB:s goda intentioner med regelverket fullt ut i verkligheten? Varför framstår reglerna som ”wishful thinking” snarare än ett effektivt och tillämpningsbart regelverk? Svaret kan finnas i ett omfattande teoretiskt material som betraktar goodwillposten utifrån dess beståndsdelar.¹⁶ Professor Sven-Erik Johansson påstår att frågan om nedskrivning av goodwill inte kan besvaras utan beaktande av att ett goodwillvärde kan ha olika komponenter med olika värdeutveckling.¹⁷ Han skriver vidare att FASB vid sitt ställningstagande i avskrivningsfrågan inte uttryckligt diskuterat exempelvis mätfel och dess värdeutveckling som en komponent av goodwill. Johansson delar goodwillposten i två huvuddelar: äkta och oäkta goodwill, där den oäkta delen utgör ett skyddsnät för nedskrivningar av goodwillposten.¹⁸ Hans påståenden avser i första hand förvärvsintensiva tillväxtföretag. Johansson kommer till slutsatsen att den typen av företag troligen inte kommer att genomföra några nedskrivningar av goodwill då den oäkta delen skyddar den äkta delen från nedskrivningar. Därmed ifrågasätter han om de nya IFRS - reglerna verkligen bidrar till en rättvisande bild av företagens finansiella ställning. Forskning kring goodwills olika komponenter finns representerad i andra teoretiska verk där exempelvis olika källor för mätfel systematiseras.¹⁹

Problematiken gällande goodwills olika komponenter avser endast den förvärvade goodwillen som enligt IFRS 3 är en balansgill tillgång och som årligen provas för nedskrivning. Det är dock viktigt att notera förekomsten av en internt upparbetad goodwill som inte är balansgill. Enligt IAS 38 får inte internt upparbetade värden i form av goodwill, kundlistor och liknande redovisas i balansräkningen. Om det efter ett genomfört förvärv uppstår en internt upparbetad goodwill i det förvärvade bolaget som enligt reglerna inte kan aktiveras, så kan detta påverka storleken på mätfelet och den oäkta goodwilldelen. Den internt upparbetade goodwillen kan alltså leda till att nödvändiga nedskrivningar av goodwill uteblir på grund av svårigheter att urskilja den förvärvade goodwillen från den som är internt upparbetad efter

¹⁵ Skogsvik, samtal 2008-01-13

¹⁶ Johnson & Petrone 1998, s. 295 och Penman 2001

¹⁷ Johansson 2004, Balans nr 6-7

¹⁸ Johansson 2008, Balans

¹⁹ Runsten 1998, s. 65, s. 71

förvärvstidpunkten. Ett alternativt scenario är att det, efter förvärvstidpunkten, uppstår en upparbetad goodwill i den KGE till vilken den förvärvade goodwillen hänförs för nedskrivningsprövning. Detta kan också leda till att en nödvändig nedskrivning uteblir till följd av ett högre värde på KGEen.

Professor Kenth Skogsvik har studerat hur nedskrivning av förvärvsgoodwill påverkas av dess olika komponenter. I linje med Johansson anser Skogsvik att goodwill kan delas upp i äkta och oäkta goodwill. Nedskrivning av goodwill kan utebli på grund av faktorer som är *kopplade till den äkta delen*, såsom till exempel ett lågt pris på det uppköpta företaget eller en liten reduktion på goodwillposten under den period för vilken nedskrivningstest görs. Nedskrivning av goodwill kan även utebli på grund av faktorer som är *kopplade till den oäkta delen*. Den oäkta goodwilldelen kallas för mätfel (på engelska; measurement bias) och påverkas av fyra olika faktorer: tillväxttakt på nyförvärvade företag, storlek på KGEer till vilka goodwill hänförs, livslängd på förvärvade tillgångar samt existens av latent skatteskulder hos det förvärvade företaget.²⁰ Ju större mätfelet är desto mer kan den oäkta goodwilldelen kompensera nedgång i den äkta delen. Detta leder till att även en befogad nedskrivning av goodwill inte ske på grund av det stora mätfelet som befinner sig i goodwillposten.

Det framstår därmed som ett intressant undersökningsalternativ att empiriskt testa både existens och påverkan som mätfelets olika komponenter åstadkommer på nedskrivning av goodwill.

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen, mot bakgrund av det som ovan nämnts, är: *att undersöka om två av mätfelets komponenter, få kassagenererande enheter och kort avskrivningstid, påverkar förekomsten av goodwillnedskrivningar.*

²⁰ Utförlig redogörelse finns i teoriavsnittet

1.3 Avgränsningar

När det gäller typen av bolag har uppsatsen avgränsats till förvärvsintensiva tillväxtföretag. Det innebär att företag som väljer att växa organiskt och inte via förvärvsstrategier inte är föremål för denna undersökning. De företag som inte innehåller goodwillposter i sina balansräkningar finns således inte med i undersökningen.

Vidare avgränsas undersökningen till endast två av de fem komponenter som påverkar storleken på den oäkta goodwilldelen. Teoridelen presenterar dock alla fem komponenter för en bredare förståelse av ämnet. De valda undersökningsvariablerna beskrivs i avsnitt 2.3 nedan.

Uppsatsen kommer inte att behandla avsättningar för omstruktureringskostnader. Ändrade regler för hantering av omstruktureringskostnader utgör en del av IFRS 3 som handlar om Business Combinations och som behandlas i teoriavsnittet 3.6.1. Negativ goodwill kommer inte heller att behandlas då negativ goodwill inte utgör en del av den teori som ligger till grund för uppsatsen.

1.4 Disposition

Uppsatsen har en följande disposition. Kapitel 2 beskriver den valda metoden, nämligen en kvantitativ metod genom en studie av årsredovisningar. Kapitlet innehåller även motivation till urval av undersökta företag, undersökta variabler samt beskrivning av analysverktyg. Kapitel 3 redogör för den teoretiska referensramen, innehållande diskussion kring goodwill som begrepp, gällande regelverket och beskrivning av goodwills två huvudkomponenter, äkta och oäkta goodwill. Kapitel 4 behandlar empiri, det vill säga resultatet av granskade årsredovisningar. I Kapitel 5 analyseras empiri, i ljuset av teoretisk referensram och med hjälp av statistiska test. Tonvikten ligger på identifiering av faktorer fungerande som skyddsnät för nedskrivningar av goodwill. Kapitel 6 redogör för uppsatsens slutsatser, en diskussion kring generaliserbarhet, validitet och reliabilitet samt förslag till fortsatt forskning.

2 Metod

2.1 Val av metod

För att besvara uppsatsens frågeställning har en *kvantitativ* ansats valts genom en studie av årsredovisningar. Detta bedöms relevant då syftet med uppsatsen är att undersöka utvalda komponenters påverkan på *förekomsten* av goodwillnedskrivningar. Årsredovisningar är offentliga handlingar och finns lättillgängliga på internet vilket underlättar datainsamlingen och ger tillgång till detaljerad information om bolagen. Det finns därmed möjlighet att undersöka betydligt fler bolag med hjälp av en kvantitativ metod jämfört med en kvalitativ metod där det endast skulle vara möjligt att genomföra intervjuer med ett fåtal bolag på grund av tidsmässiga begränsningar. Om uppsatsens syfte hade varit att undersöka varför eller under vilka förutsättningar nedskrivningar av goodwill sker, hade det å andra sidan varit mer lämpligt att göra en kvalitativ studie. En kvantitativ metod passar sammanfattningsvis bäst för arbetets normativa syfte. En övervägande styrka med den valda metoden är alltså att slutsatserna baseras på ett stort antal undersökta företag vilket ger större möjligheter för generalisering av arbetets resultat.

Den främsta nackdelen med den valda metoden är dock eventuell avsaknad av rapportering av vissa valda variabler i årsredovisningar som är av stor vikt för undersökningen. Avsaknad av dessa variabler leder följaktligen till lägre validitet i uppsatsen och behov av andra variabler som kan fungera som ersättare. Detta kan också innebära ett behov av operationalisering av data. En närmare redogörelse för de utvalda variablerna samt för operationaliseringar återfinns i avsnitt 2.3 Datainsamling: val av variabler, sidorna 7-9.

Eftersom IFRS trädde i kraft 2005 studeras årsredovisningar från 2005 och 2006. Innan dess utsattes inte goodwill för nedskrivningsprövning utan var istället föremål för årliga avskrivningar. Insamlingen av data påbörjas i slutet på februari 2008 och alla bolags årsredovisningar kommer inte att vara publicerade varför 2007 årsredovisningar inte kommer att utgöra föremål för undersökning.

2.2 Val av bolag: population och enheter

2.2.1 Population

Den valda populationen representeras av bolag noterade på Stockholmsbörsens LargeCap lista och detta innebär ett strategiskt urval. Anledningen till att just bolag på LargeCap listan blivit utvalda är att dessa bolag är de största på Stockholmsbörsen vilket ökar chanser för att hitta förvärvsintensiva företag som innehåller goodwill i sina balansräkningar. De bolag som saknar goodwill bland sina tillgångar kommer dock att uteslutas från undersökningen. Syftet med uppsatsen är att studera hur utvalda komponenter påverkar nedskrivningar av goodwill och dessa företag ansågs inte innehålla någon användbar information eftersom de saknar goodwill och därmed nedskrivningar. Om det sker ett stort bortfall bland bolag på LargeCap listan kommer den studerade populationen att utökas till att omfatta de största bolagen på MidCap listan.

2.2.2 Enheter

De studerade enheterna består av bolag som innehåller goodwill bland sina tillgångar.

2.3 Datainsamling: val av variabler

Teoriavsnittet handlar bland annat om fyra olika komponenter som enligt Skogsvik påverkar storleken på mätfelet, den så kallade oäkta goodwilldelen. Ju större mätfelet är desto högre är risken för att nödvändiga nedskrivningar av goodwill uteblir. Dessa fyra komponenter är:

1. Hög tillväxttakt i förvärvat bolag.
2. Koncernen, där förvärvsföretaget ingår, använder sig av stora KGE för nedskrivningsprövning av goodwill.
3. Förekomsten av stora latent skatteskulder i det köpta bolaget.
4. Kort livslängd på de förvärvade tillgångarna.

Var och en av dessa komponenter kan påverka den oäkta goodwilldelens storlek och därmed reducera nedskrivningsbehovet. Två av dessa variabler har valts ut för undersökningen; antalet KGE och livslängd på de förvärvade tillgångarna. I linje med teorin har en tredje viktig variabel blivit utvald, nämligen, nedskrivningsbeloppet avseende goodwill.

2.3.1 Antalet KGE

Det finns huvudsakligen två olika typer av information som bolagen lämnar angående antalet KGE. Vissa bolag lämnar information om antalet KGE där det sker en nedskrivningsprövning av goodwill, det vill säga endast de KGE dit goodwill är hänförlig. Andra bolag lämnar information om det totala antalet KGE som finns i koncernen, alltså inte bara dit goodwill tidigare allokerats. Uppgiften om det totala antalet KGE anses vara av betydelse för denna undersökning och därför har just denna uppgift tagits med i datainsamlingen. Informationen om antalet KGE finns som regel antingen i en not till årsredovisningen som avser goodwill alternativt en not som beskriver immateriella tillgångar.

2.3.2 Livslängd på de förvärvade tillgångarna

Ett mått på livslängden av de förvärvade tillgångarna kan enligt Skogsvik vara *typen av uppvärderade tillgångar*. Om uppvärderingen främst avser immateriella tillgångar i det förvärvade bolaget innebär detta en kort livslängd och kort avskrivningstid. Om uppvärderingen främst avser materiella tillgångar innebär detta en lång livslängd och längre avskrivningstid. Information om uppvärdering av tillgångar finns oftast i en not som handlar om företagsförvärv.

Det är dock inte alltid möjligt att få information från årsredovisningar gällande uppvärdering av tillgångar. En del företag redovisar endast verkligt värde på de förvärvade tillgångarna, eller så kan det saknas uppgifter om det bokförda värdet på tillgångarna. Då förvärvsanalyser inte alltid är fullständiga har ett alternativt mått som skulle kunna ge en bra approximation på livslängden av förvärvade tillgångar använts. Detta mått är *avskrivningstid på alla tillgångar i koncernen*. Då de uppvärderade förvärvade tillgångarna blir en del av de totala tillgångarna i koncernen kan ett mått på genomsnittlig avskrivningstid i koncernen vara ett rimligt alternativ till typen av uppvärderade tillgångar. För att få ett skäligt mått måste information om både avskrivningstider och absoluta tal om olika tillgångsslag samlas in. Tillgångsslagen avser underkategorier av materiella anläggningstillgångar respektive immateriella anläggningstillgångar. Omsättningstillgångar tas därmed inte med i undersökningen. Exempel på underkategorier av materiella tillgångar kan vara byggnader och mark, maskiner och inventarier med olika avskrivningstider. Exempel på immateriella tillgångar å andra sidan kan vara goodwill, varumärken, patent, kunddatabaser, och kostnader för forskning och utveckling. Informationen om olika tillgångslag brukar återfinnas i noter om immateriella tillgångar och materiella tillgångar, information om avskrivningstider finns oftast med i den

första noten i årsredovisningens noter som brukar beskriva redovisningsprinciper tillämpade i koncernen.

2.3.3 Nedskrivningsbeloppet

Information om nedskrivningsbeloppet återfinns ofta i en not som handlar om goodwill alternativt en som beskriver immateriella tillgångar. Företagen bedöms lämna tämligen enhetlig information gällande nedskrivningsbeloppet.

2.3.4 Ytterligare variabler

Utöver de ovanstående primära undersökningsvariablerna har det även samlats in information om ytterligare variabler. Anledningen till detta är att det enligt praxis brukar saknas viss information som är nödvändiga för empiriska undersökningar. Då empirin nästan aldrig till hundra procent kan återspegla det teoretiska ramverket uppstår ofta ett behov av operationalisering gällande undersökta variabler i liknande studier som denna. Ett bredare urval av variabler ger dessutom möjlighet till varierande typer av test under analysstadiet vilket i sin tur leder till mer trovärdiga resultat och ökad reliabilitet för studien.

För att mäta nedskrivningar i olika bolag krävdes ett jämförbart mått, och nedskrivningar i relation till eget kapital har ansetts vara ett sådan mått. Eget kapital finns återgivet i koncernens balansräkning.

Vidare har det ansetts nödvändigt att samla in data kring de förvärv som genomförts under de år som undersökningen omfattar. Därför har data kring köpeskillings storlek samt tillhörande goodwillpost samlats in från 2005 och 2006 årsredovisningar. Information om de två variablerna finns som regel en not som beskriver företagsförvärv. Anledningen till att dessa två variabler valdes ut finns beskriven i nästa avsnitt 2.4 Analysverktyg.

2.4 Analysverktyg

2.4.1 Analys av två huvudgrupper med T-TEST

För att empiriskt testa teorin och se om den oäkta goodwillens komponenter påverkar förekomsten av nedskrivningar är det viktigt att kunna jämföra skillnaden i nedskrivningsbeloppet mellan två huvudgrupper av bolag: ena gruppen där en *låg risk för nedskrivning* föreligger och andra gruppen där en *hög risk för nedskrivning* föreligger.

I enlighet med teorin utgörs den ena gruppen av bolag med få KGE och främst immateriella tillgångar uppvärderade vid företagsförvärv. Alternativt utgörs denna grupp av bolag med få KGE och kort avskrivningstid på tillgångar i koncernen i enlighet med den operationalisering som beskrivits i föregående avsnitt 2.3 Datainsamling: val av variabler. I denna grupp av bolag föreligger en låg risk för nedskrivning av goodwill i linje med teorin.

Enligt motsatsvis tolkning av teorin utgörs den andra gruppen av bolag med många KGE och främst materiella tillgångar uppvärderade vid ett förvärv. Alternativt utgörs denna grupp av bolag med återigen många KGE och lång avskrivningstid på tillgångar i koncernen. I denna grupp av bolag föreligger alltså hög risk för nedskrivning av goodwill.

Identifiering av och skillnaden mellan dessa *två huvudgrupper* av bolag kan genomföras på följande sätt:

1. Bolagen delas först in i två grupper beroende på om de visar stora eller små övervärden till följd av förvärv. Måttet på övervärden utgörs av den goodwillpost som uppstått till följd av företagsförvärv genomförda under 2005 och 2006 i relation till den totala köpeskillingen. Anledningen till att det görs en sådan uppdelning är att nedskrivningar teoretiskt sett är kopplade till en värdenedgång i antingen den äkta delen eller den oäkta goodwilldelen (för utförligare förklaring se avsnitt 3.1.4 Äkta och oäkta goodwill, sidorna 16-20). Uppsatsens syfte fokuserar på studien av hur den oäkta delens komponenter påverkar förekomsten av nedskrivningar. Det är emellertid viktigt att ta hänsyn till den äkta goodwilldelen och i synnerhet nedskrivningar som förekommer till följd av värdenedgång i den äkta delen. En sådan faktor som ett högt pris på ett förvärvat bolag, det vill säga en hög total köpeskillning och därmed stor förvärvad goodwillpost, utgör en faktor kopplad till den äkta delen. Ju större övervärden desto högre är risken för att det sker nedskrivningar av goodwill.
2. Det görs en tabell bestående av fyra fält i respektive grupp (se punkt 1), det vill säga. På den *vågräta axeln* finns *typen av uppvärderade tillgångar* (materiella eller immateriella tillgångar). Vid ett förvärv kan uppvärdering till verkligt värde avse både materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar. De företag där det finns mer uppvärderade materiella tillgångar jämfört med immateriella placeras därmed i en kategori för materiella tillgångar och vice versa. På den *lodräta axeln* finns *antal KGE*, vilket också består av två kategorier: många respektive få KGE som finns i koncernen. Ett medianvärde används för att dela upp bolagen i dessa två grupper. Av

dessa fyra grupper som finns presenterade i varje tabell finns det två huvudgrupper: ena gruppen av bolag med få KGE och immateriella tillgångar uppvärderade vid förvärv där en låg risk för nedskrivning föreligger. Andra gruppen av bolag med många KGE och materiella tillgångar uppvärderade vid förvärv där en hög risk för nedskrivning föreligger.

3. Det görs därefter en beräkning av ett jämförbart mått för nedskrivningsbeloppet. Därmed ställs nedskrivningsbeloppet i relation till eget kapital för alla grupper/varje cell som finns med i de två fyrfältstabeller skapade under punkt 2.
4. Det görs ett T-TEST för ovan nämnda två huvudgrupper av bolag. Eftersom det finns två fyrfältstabeller kommer T-TESTET göras separat för var och en av dem. Måttet på nedskrivning i relation till eget kapital i ena gruppen av bolag där en låg risk för nedskrivning föreligger jämförs mot nedskrivningsmåttet i andra gruppen av bolag där en hög risk för nedskrivning föreligger. Huvudfrågan är om det föreligger någon skillnad mellan dessa två grupper. Därför ställs en nollhypotes som handlar om att det inte föreligger någon skillnad mellan de två grupperna. Sedan räknas ett P-värde ut vilket jämförs med de kritiska standardvärden som finns för T-TEST. Nollhypotesen accepteras om det framräknade P-värdet överstiger det kritiska värdet vilket innebär att det inte finns någon skillnad mellan de två huvudgrupperna. Nollhypotesen förkastas om det framräknade P-värdet understiger det kritiska värdet vilket innebär att det föreligger en skillnad mellan de studerade grupperna. Förkastning av nollhypotesen innebär att typen av uppvärderade tillgångar och antalet KGE påverkar förekomsten av nedskrivningar av goodwill.
5. Det studeras om det föreligger någon skillnad i nedskrivningsmåttet mellan två fyrfältstabeller (i punkt 4), alltså mellan bolag med stora respektive små övervärden.
6. Det görs ett nytt T-TEST för två huvudgrupper med en förändrar variabel. Punkter 1, 3, 4 och 5 är detsamma. I punkt 2 byts däremot ut variabeln på den vågräta axeln. Istället för typen av uppvärderade tillgångar placeras *avskrivningstid* för tillgångar på den vågräta axeln.
7. Det görs nya T-TEST på olika grupperingar (till exempel alla bolag med få KGE testas mot bolag med många KGE). De testade variablerna finns i punkter 4 och 6.

2.4.2 Analys av fyra grupper med CHI2TEST

För att kunna analysera insamlad data från flera olika perspektiv kan även andra typer av mått samt andra typer av test användas i arbetet. Under punkter A och B används samma måtttyp som i ett föregående avsnitt, däremot utsätts grupperna för ett nytt test. Under punkter C och D används ett nytt mått för varje grupp vilka i sin tur utsätts för det nya testet.

- A. Bolagen delas upp enligt punkter 1, 2 och 3 i föregående avsnitt. Sedan görs ett CHI2TEST. Till skillnad mot *T-TEST*, som identifierar *skillnaden mellan två grupper*, prövar *CHI2TESTET* om det föreligger *en skillnad mellan alla fyra grupper* i en fyrfältstabell. Detta kan avslöja nya grupperingar som utgör stark påverkan på nedskrivning av goodwill men som ursprungligen inte utgjorde ett undersökningsföremål. CHI2TESTET innehåller i likhet med T-TESTET en nollhypotes som ska antingen accepteras eller förkastas. Accepteras nollhypotesen betyder det att det inte föreligger någon skillnad mellan de fyra grupperna. Förkastas nollhypotesen innebär det att det föreligger skillnaden mellan de studerade fyra grupperna. Efter det genomförda testet jämförs om det föreligger någon skillnad mellan bolag med stora respektive små övervärden enligt punkt 5.
- B. Bolagen delas återigen upp enligt punkt 1. I punkt 2 byts den ena variabeln ut mot en ny. Typen av uppvärderade tillgångar placerad på den *vågräta axeln* ersätts med en *avskrivningstid* för tillgångar. Nedskrivningsmåttet beräknas i enlighet med punkt 3 och CHI2TESTET genomförs. Sedan görs en jämförelse mellan två fyrfältstabeller enligt punkt 5.
- C. Det görs en uppdelning enligt punkter 1 och 2. Vidare i punkt 3 byts nedskrivningsmåttet ut mot ett nytt. Ett *antal bolag som gör nedskrivning* i relation till *det totala antalet bolag i varje grupp/cell* används som ett nytt mått. I nästa steg genomförs ett CHI2TEST för att studera om det föreligger någon skillnad mellan de fyra grupperna i respektive fyrfältstabell. Vidare upprepas undersökning enligt punkt 5 med det nya framräknade måttet på antalet bolag som gör nedskrivningar. Undersökningen enligt punkt 5 syftar till att kartlägga om det föreligger någon skillnad mellan två fyrfältstabeller, dvs. företag med stora respektive små övervärden.
- D. Det görs samma företagsgruppering som i punkt C. Den enda skillnaden är att i punkt 2 byts en variabeln ut. Istället för typen av uppvärderade tillgångar placeras *avskrivningstid* för tillgångar på den vågräta axeln.

2.4.3 Analys av nya grupper med nytt mått med T-TEST

- a. Det görs samma uppdelning som i punkter 1-2. Vidare beräknas ett mått på *antalet bolag som gör nedskrivning* i relation till *det totala antalet bolag i varje grupp/cell* (detta mått används i punkt C).
- b. T-TESTET genomförs på fem typer av olika grupperingar. *Test 1*: bolag med få KGE och med uppvärderade immateriella tillgångar ställs upp mot bolag med många KGE och med uppvärderade materiella tillgångar. Dessa grupperingar tillhör de ursprungliga två huvudgrupperna. *Test 2*: bolag med många KGE och uppvärderade materiella tillgångar ställs upp alla andra grupper vilka utgör tre stycken/tre övriga celler och vilka slåss in i en grupp. *Test 3*: bolag med få KGE och uppvärderade immateriella tillgångar ställs upp alla andra grupper vilka utgör tre stycken/tre övriga celler och vilka slåss in i en grupp. *Test 4*: testet görs på horisontell nivå, det vill säga bolag med ett fåtal KGE och med uppvärderade materiella respektive immateriella tillgångar (utgörs av två celler) ställs upp mot bolag med många KGE och uppvärderade materiella respektive immateriella tillgångar (utgörs av två celler). *Test 5*: testet görs på vertikal nivå, det vill säga bolag med uppvärderade materiella tillgångar och många respektive få KGE (utgörs av två celler) ställs upp mot bolag med uppvärderade immateriella tillgångar och många respektive få KGE (utgörs av två celler). Efter varje genomfört test avgörs det om nollhypotesen ska accepteras eller förkastas.
- c. Det görs samma uppdelning som i punkt 1. I punkt 2 byts däremot ut variabeln på den vågräta axeln. Istället för typen av uppvärderade tillgångar placeras *avskrivningstid* för tillgångar på den vågräta axeln. Vidare beräknas ett mått på *antalet bolag som gör nedskrivning* i relation till *det totala antalet bolag i varje grupp/cell*.
- d. Det görs ett T-TEST på fem typer av grupperingar i enlighet med punkt b. Den enda skillnaden är att avskrivningstid finns placerad på den vågräta axeln.

3 Teori

3.1 Goodwill enligt redovisningsteorin

3.1.1 Definition av goodwill

White, Sondhi och Fried beskriver goodwill som ett av de mest kontroversiella områdena inom redovisning och diskussionen kring begreppet har pågått under snart tre årtionden. Trots den livliga definitionen har en vedertagen definition formulerats; goodwill uppkommer vid köp av företag som redovisas enligt den så kallade purchase-metoden. Goodwill utgör då residualen mellan det faktiska priset och vad bolagets nettotillgångar värderats till. Goodwill kan med andra ord beskrivas som det övervärde som betalats för företagets rykte, teknologi, varumärke eller andra attribut som kan förmå bolaget att tjäna övervinster i framtiden.²¹

Författarna beskriver vidare att förespråkare för goodwill argumenterar att goodwill inte är mer komplicerat än att den består av kapitaliserade nutida värden av framtida övervinster. Dessa förespråkare menar alltså att mätning av goodwill inte är svårare än mätning av framtida kassaflöden som är vanligt förekommande som beslutsunderlag idag.²² Opponenterna å andra sidan har kritiserat goodwill's subjektiva natur och svårigheter kring dess mätning som de största nackdelarna.²³

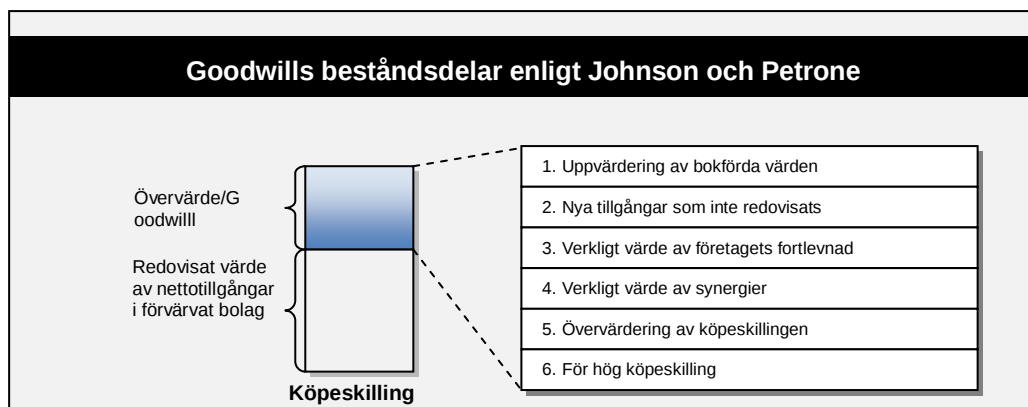
²¹ White, Sondhi & Fried 2003, s. 525

²² White, Sondhi & Fried 2003, s. 525

²³ White, Sondhi & Fried 2003, s. 525

3.1.2 Beståndsdelar

Alfredson refererar till Johnson och Petrone som i sina studier av goodwill identifierat sex olika delkomponenter.²⁴

Figur 1 Goodwills beståndsdelar enligt Johnson och Petrone

De två första av Johnson och Petrones definierade delkomponenter är dock inte längre gällande med den nya definitionen av goodwill som infördes 2005.

1. *Uppvärdering av bokförda värden från historiskt värde till verkligt värde.* Då köpta tillgångar ska värderas till verkligt värde kan goodwill uppstå när det finns stora skillnader mellan det uppvärderade verkliga värde och det historiskt värde som tidigare redovisats.
2. *Nya tillgångar som inte redovisats.* Kan handla om immateriella tillgångar som inte tidigare upptäckts av det uppköpta bolaget.
3. *Verkligt värde av företagets fortlevnad.* Denna komponent representerar möjligheten för köparen att uppnå högre avkastning och lägre risk för konkurs genom att slå samman tillgångar hos det köpande bolaget och det köpta bolaget.
4. *Verkligt värde av synergier.* Värdet av synergier som skapas genom att de två bolagen slås samman.
5. *Övervärdering av köpeskillning.* Denna del av goodwill uppstår vid förvärv som görs med exempelvis övervärderade aktier.
6. *För hög köpeskillning,* Del av goodwill som kan uppstå vid tillexempel budgivning med andra konkurrenser om företaget som är till salu.

Komponenterna 1-4 ses enligt Johnson & Petrone som tillgångar medan komponenterna 5 och 6 ses som kostnader.²⁵

²⁴ Johnson & Petrone 1998, s. 295 se Alfredson et al 2007, s. 503

3.1.3 Livslängd och goodwillvärdets förändring över tid

I de fall då goodwill rapporteras som tillgång uppstår följaktligen frågan hur värdet på tillgången ser ut över tiden. Tidigare har tillgången ofta skrivits av över tidsperioder upp till 20 eller till och med 40 år enligt linjär avskrivning vilket inneburit att tillgången har betraktats ha en begränsad livslängd.²⁶ Med de nya redovisningstandrader som introducerats under senare år definieras dock inte denna tidsperiod utan tillgångarna genomgår värderingsprövningar, så kallade nedskrivningsprövningar årligen för att upptäcka eventuell värdeförändring. Detta kommer att förklaras ytterligare i avsnittet 3.2.2 som beskriver gällande regelverket.

3.1.4 Äkta och oäkta goodwill²⁷

Goodwill vid förvärvet

Enligt IFRS 3 Business Combinations (se ingående beskrivning i avsnitt 3.2.1) ska en förvärvsanalys göras vid varje företagsförvärv. Genom förvärvsanalysen identifieras ett bokfört värde på förvärvade nettotillgångar. Därefter fastställs nettotillgångarnas verkliga värde och det görs en uppvärdering av dessa tillgångar i koncerns balansräkning. Skillnaden mellan köpeskillingen och verkligt värde på förvärvade nettotillgångar utgör den förvärvade goodwillen som i förklaringen nedan betecknas $GW_0^{Recognized}$.

Goodwill vid förvärvstidpunkten	
$GW_0^{Recognized} = P_0(ONA) - [ONA_0(D) + Rev_0(K)]$	
Förklaring $GW_0^{Recognized}$ = förvärvad goodwill vid förvärvstidpunkten $P_0(ONA)$ = utbetald köpeskillning vid förvärvstidpunkten $ONA_0(D)$ = bokfört värde på operativa nettotillgångar i det förvärvade bolaget vid förvärvstidpunkten $Rev_0(K)$ = uppvärdering av förvärvade nettotillgångar från bokfört till verkligt värde i koncernbalansräkningen vid förvärvstidpunkten (avser mellanskillnaden)	

Figur 2 Goodwill vid förvärvstidpunkten

²⁵ Johnson & Petrone 1998 se Alfredson et al 2007, s. 504

²⁶ Godfrey et al 2000, s. 552

²⁷ Skogsvik, samtal 2008-02-18

Anledningen till att det görs en uppvärdering av just operativa nettotillgångar är att dessa tillgångar kan vara försiktigt mätta i det uppköpta bolagets räkenskaper. Finansiella tillgångar i det förvärvade bolaget värderas, till skillnad från operativa nettotillgångar, till verkligt värde i bolagets räkenskaper och kräver därmed ingen uppvärdering i koncernbalansräkningen.

Goodwills två komponenter: äkta och oäkta delar

Kenth Skogsvik betraktar definitionen av goodwill utifrån dess två delar, äkta och oäkta delar. Den *äka* delen ger uttryck för *framtida övervinster* i det förvärvade bolaget samt framtida synergier mellan det förvärvade bolaget och moderbolaget. Den *oäka* delen ger uttryck för *kvarvarande mätfel* som återstår efter en genomförd uppvärdering av förvärvade nettotillgångar till verkligt värde. Kvarvarande mätfel utgör en viss procentsats av den förvärvade nettotillgångsmassan och dess absoluta effekt ökar när tillgångsmassan ökar. Immateriella anläggningstillgångar utgör ofta föremål för uppvärdering vid förvärv där bland annat varumärken och aktiverade kostnader för forskning och utveckling återfinns. Dessa tillgångar utgör så kallade ”mjuka” tillgångar och innebär ofta mätning och fastställande av verkligt värde blir komplicerat. Det finns därmed risk för felaktig mätning (så kallade mätfel) vid förvärvsanalysen vilken i sin tur påverkar storleken på den förvärvade goodwillen. Ju större andelen av svårsmätbara tillgångar som har upptäckts vid förvärv desto högre blir goodwillens mätfel, det vill säga den oäka delen.

I Skogsviks förklaring av oäkta goodwill görs ett antagande att den upptäckta goodwillen $GW_0^{Recognized}$ är lika med den äkta goodwillen GW_0^{True} vid förvärvstidpunkten. Vid följande tidpunkter överensstämmer dock inte den faktiska goodwillen med den äkta goodwillen då de två komponenterna förändrats.

Goodwill vid tillfälle för nedskrivningsprövning

Nedskrivningsprövning av den goodwill som uppkommit vid förvärv genomförs årligen (vilket kommer beskrivas utförligare i avsnitt 3.2.2). Eftersom de uppvärderade nettotillgångarna utgör föremål för årliga avskrivningar utifrån den avskrivningstakt som tillämpas i koncernen blir den faktiska goodwillen vid tidpunkt (t), exempelvis ett år efter förvärvet, lika med:

Goodwill vid nedskrivningsprövning	
$GW_t^{Real} = V_t(ONA) - [ONA_t(D) + Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right)]$	
Förklaring GW_t^{Real} = faktisk goodwill vid tidpunkt (t) $V_t(ONA)$ = verkligt värde på operativa nettotillgångar vid tidpunkten (t) $ONA_t(D)$ = bokfört värde på operativa nettotillgångar i det förvärvade bolaget vid tidpunkt (t) $Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right)$ = uppvärdering av förvärvade nettotillgångar från bokfört till verkligt värde multiplicerat med återstoden av dess livslängd utifrån koncernens avskrivningstider T = tillgångarnas totala avskrivningstid t = antal år som tillgångarna brukats (ett år i detta exempel)	

Figur 3 Goodwill vid nedskrivningsprövning

Den äkta goodwillen som finns i koncernen är dock lika med: $[V_t(ONA) - [ONA_t(D) + Rev_t(K)]] = GW_t^{(T)}$

Nedskrivningsstorlek

Nedskrivning av goodwill sker vid tidpunkt (t) om den goodwill som upptäckts vid förvärvstidpunkten, och som vid förvärvstidpunkten är lika med äkta goodwill, är högre än den äkta goodwillen, det vill säga om mellanskillnaden är positiv.

$$Nedskrivning = [GW_0^{(Recognized)} - GW_t^{(True)}]$$

Den äkta goodwillen vid tidpunkt (t) ersätts med den faktiska goodwillen som används för beräkningar vid nedskrivningsprövning av goodwill i koncernen. Utifrån de ovan angivna formlerna för upptäckt goodwill vid förvärvstidpunkten, samt den faktiska goodwillen vid tidpunkt (t), kan följande framställning göras:

$$Nedskrivning = P_0(ONA) - [ONA_0(D) + Rev_0(K)] - \left[V_t(ONA) - [ONA_t(D) + Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right)] \right]$$

Det genomförs ingen nedskrivning av goodwill om:

$$1) \quad V_t(ONA) - ONA_t(D) - Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right) \geq P_0(ONA) - [ONA_0(D) + Rev_0(K)]$$

Det visar sig alltså att skillnaden mellan den äkta och den faktiska goodwillen vid tidpunkten (t) är lika med:

$$GW_t^{(True)} - GW_t^{(Real)} = V_t(ONA) - [ONA_t(D) + Rev_t(K)] - \left[V_t(ONA) - [ONA_t(D) + Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right)] \right]$$

$$GW_t^{(True)} - GW_t^{(Real)} = \cancel{V_t(ONA)} - \cancel{ONA_t(D)} - Rev_t(K) - \cancel{V_t(ONA)} + \cancel{ONA_t(D)} + Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right)$$

I formeln 1) ovan användes den faktiska goodwillen. Denna formel kan nu korrigeras för att inkludera den äkta goodwillen samt skillnaden mellan den äkta och den faktiska delen vid tidpunkten (t). Det genomförs ingen nedskrivning av goodwill om:

$$2) \quad \underbrace{[V_t(ONA) - ONA_t(D) - Rev_t(K)]}_{\text{Uttrycker } GW_t^{True}} - \underbrace{\left[Rev_0(K) \left(\frac{T-t}{T} \right) - Rev_t(K) \right]}_{\text{Uttrycker korrigering mellan äkta och faktisk vid tidpunkten (t)}} \geq \underbrace{[P_0(ONA) - [ONA_0(D) + Rev_0(K)]]}_{\text{Uttrycker } GW_0^{Recognized} = GW_0^{True}}$$

Nedskrivningar av den äkta goodwillen genomförs inte på grund av att den oäkta delen (det så kallade *mätfelet*), skyddar den äkta delen från nedskrivningar när:

När nedskrivning av goodwill inte genomförs	
Värdeförändring i äkta goodwill efter förvärvstidpunkt $[GW_0^{(R)} - GW_t^{(T)}]$	Värdeförändring i oäkta goodwill/mätfel efter förvärvstidpunkt $\left[Rev_t(K) - Rev_0(K) \frac{T-t}{T} \right]$
$[GW_0^{(R)} - GW_t^{(T)}] \leq \left[Rev_t(K) - Rev_0(K) \frac{T-t}{T} \right]$	
Förklaringar $GW_0^{(R)}$ = förvärvat goodwill vid förvärvstidpunkten $GW_t^{(T)}$ = äkta goodwill vid tidpunkt (t) $Rev_t(K)$ = uppvärdering av förvärvade nettotillgångar från bokfört till verkligt värde vid tidpunkten (t) $Rev_0(K) \frac{T-t}{T}$ = uppvärdering av förvärvade nettotillgångar från bokfört till verkligt värde multiplicerat med återstoden av dess livslängd utifrån koncernens avskrivningstider	Faktorer som påverkar mätfelets storlek positivt: (1) Hög tillväxt i förvärvat bolag ($Rev_t(K)$) (2) Stora/få kassagenerande enheter ($Rev_t(K)$) (3) Latenta skatteskulder ($Rev_t(K)$) (4) Avskrivningstid (T) är kort eller återstående livslängd (T-t) är kort

Figur 4 När goodwillnedskrivningar inte genomförs

Därmed är det viktigt att notera att; förutom den oäkta delen som skyddar goodwillposten från nedskrivningar, finns även andra faktorer som gör att nedskrivning inte sker. Nedskrivning kan utebli:

- På grund av en liten reduktion av goodwillposten under den period för vilken nedskrivningstest görs (uttrycket till vänster om likhetstecknet).
- På grund av faktorer som är kopplade till den äkta delen, såsom till exempel ett lågt pris på det uppköpta företaget.
- På grund av faktorer som är kopplade till den oäkta delen. Den oäkta goodwilldelen påverkas enligt Kenth Skogsvik av fyra olika faktorer som beskrivs nedan .

Nedskrivningar av goodwill kan sammanfattningsvis utebli om en värdenedgång i den äkta goodwilldelen kompenseras av en värdeuppgång i den oäkta goodwilldelen vilket gör att den oäkta delen utgör ett skyddsnät för nedskrivningar av goodwill.²⁸ Ju större värdeuppgången i den oäkta delen är desto större är risken för att nedskrivning av goodwill inte sker.

Faktorer som påverkar risken att goodwillnedskrivningar uteblir

De faktorer som påverkat storleken på den oäkta delen och därmed risken för att nedskrivning av goodwill inte genomförs trots att det borde göras går att finna i komponenterna av det skyddsnät som återfinns på den högra sidan av uttrycket ovan. Risken för att den oäkta delen av goodwill är större än den äkta delen ökar i situationer då $Rev_t - Rev_0$ är ett stort tal. Enligt Kenth Skogsvik finns det fyra huvudsakliga faktorer/komponenter som påverkar den oäkta delen av goodwill:

1. *Hög tillväxttakt* i det förvärvade bolaget gör att operativa nettotillgångar i det förvärvade bolaget växer. Den höga tillväxttakten påverkar vidare Rev_t på ett positivt sätt och eftersom mätfelet utgör en viss procentsats av tillgångsmassan växer effekten i absoluta termer i takt med att de operativa tillgångarna växer.
2. Om moderbolaget använder sig av *stora/få KGE* för allokering av goodwill blir Rev_t återigen påverkat på ett positivt sätt. En stor KGE löper högre risk att innehålla mätfel inom operativa tillgångar . När ett förvärvat bolag placeras i en sådan KGE blir värdet på omvärderade tillgångar högt vilket skyddar den äkta goodwilldelen från nedskrivningar.

²⁸ Johansson 2008, Balans

3. *Stora latent skatteskulder* i det uppköpta bolaget påverkar Rev_t positivt. Då latent skatteskulder i det förvärvade bolaget, som utgör en del av operativa skulder, återbetalas växer operativa nettotillgångar (ONA), och i takt med att ONA växer ökar också mätfelet, vilket utgör en viss procentsats av tillgångsmassan.
4. *En kort total livslängd på de förvärvade tillgångarna* i koncernen (T) påverkar Rev_0 , eftersom ju kortare livslängden är desto högre blir mätfelet, alltså $Rev_t - Rev_0$. *Kort återstående livslängd* på de förvärvade tillgångarna (T-t) påverkar Rev_0 då ju kortare den återstående livslängden är desto högre blir mätfelet, alltså $Rev_t - Rev_0$.

3.2 IFRS – standarderna

3.2.1 IFRS 3 Business Combinations

IFRS 3 innehåller en beskrivning av hur en kostnad för en business combination ska fastställas samt redovisningsprinciper för förvärvade tillgångar och skulder.²⁹ IFRS 3 interagerar med andra standarder såsom IAS 38 Intangible Assets och IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets eftersom förvärvaren måste göra en uppskattning av förvärvade immateriella tillgångar och icke-balansgilla skulder.³⁰ Goodwills karaktär och dennes beräkning är också diskuterat i denna redovisningsstandard.³¹ Paragraf IN7 innehåller en sammanfattning av de grundläggande principer som används för redovisning av business combinations.

Förvärvsmetoden och värdering till verkligt värde

IFRS 3 definierar 'business combination' som en händelse där två eller fler separata företag förs samman till en enhet med en rapporteringsplikt.³² Business combination kallas i den svenska standarden för företagsförvärv. Samtliga förvärv ska redovisas enligt förvärvsmetoden. Den tidigare tillåtna poolingsmetoden är därmed inte användbar. Förvärvsmetoden innebär att förvärvaren/köparen redovisar det förvärvade företags resultat i resultaträkningen samt det uppköpta företags identifierbara tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser i balansräkningen, värderade till verkligt värde. Eventuell goodwill ska, enligt förvärvsmetoden, redovisas i förvärvsbalansräkningen.³³

Identifiering av köparen

IFRS 3 kräver, till följd av att poolingsmetoden inte är tillåten, en identifiering av köparen. Köparen utgörs av det företag som innehar bestämmande inflytande i den sammanslagna verksamheten. Eftersom samtliga identifierbara tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser ska redovisas till deras verkliga värden i förvärvsbalansräkningen, innebär detta att även eventuella minoritetsintressen i det uppköpta bolaget ska redovisas till verkligt värde.³⁴

²⁹ Definition på 'business combination' finns i nästa avsnitt

³⁰ Uppskatta står för engelska 'recognise', icke-balansgilla skulder står för engelska 'contingent liabilities'

³¹ Alfredson et al 2007, s. 530

³² Transaktioner som syftar till att bilda joint ventures eller transaktioner mellan systerföretag omfattas inte av IFRS 3

³³ Guide till IFRS 3 - Deloitte

³⁴ Guide till IFRS 3 - Deloitte

Identifierbara immateriella tillgångar

Dessutom ställer IFRS 3 krav på att identifierbara immateriella tillgångar i det uppköpta bolaget ska redovisas separat från goodwill. Detta innebär att fler identifierbara tillgångar kommer att redovisas vid företagsförvärv jämfört med redovisning i den löpande verksamheten. En pågående forsknings- och utvecklingsprojekt i det uppköpta bolaget ska separatredovisas som immateriella tillgångar i förvärvsbalansräkningen men inte i det förvärvade företags balansräkning. Enligt tidigare regler redovisades liknande immateriella tillgångar tillsammans med goodwill. Nuvarande standarden IAS 38 definierar immateriella tillgångar som 'identifiable non-monetary asset without physical substance'.³⁵ IAS 38 innehåller vidare två huvudkriterier för immateriella tillgångar: identifierbara tillgångar samt tillgångar som saknar fysisk substans.³⁶

Goodwill som tillgång

Goodwill som uppkommer i ett företagsförvärv ska redovisas som en tillgång i förvärvsbalansräkningen. Initialt värderas goodwill till anskaffningsvärdet motsvarande skillnaden mellan anskaffningsvärdet för företagsförvärvet och de övertagna nettotillgångarna. Värdet på nettotillgångarna beräknas i enlighet med nya ovanbeskrivna riktlinjerna. Den redovisade goodwill ska sedan årligen utsättas för impairment test enligt reglerna i IAS 36.³⁷ Detta innebär att goodwill inte utgör ett föremål för årliga planliga avskrivningar utan balansposten anses ha en obestämd nyttjandeperiod.³⁸

Upplysningskrav

IFRS 3 ålägger dessutom företag ett upplysningskrav vilket innebär att köparen ska lämna upplysningar om under året genomförda företagsförvärv och förvärv från tidigare räkenskapsår samt eventuella ändringar i goodwillposten under det gångna räkenskapsåret. Detta syftar till att möjliggöra för läsaren av finansiella rapporter att bedöma arten och konsekvensen av företagsförvärv som skedde både under det gångna räkenskapsåret och under tidigare räkenskapsår.³⁹

³⁵ Alfredson et al 2007, s. 437

³⁶ Guide till IFRS 3 - Deloitte

³⁷ Definition på 'impairment test' finns i nästa avsnitt

³⁸ Guide till IFRS 3 - Deloitte

³⁹ Guide till IFRS 3 - Deloitte

3.2.2 IAS 36 – Impairment of Assets

Generella regler

IAS 36 innehåller allmänna regler för nedskrivningsprövning⁴⁰ av tillgångar. Nedskrivning är en redovisningsterm som innebär att en tillgång, som visar sig ha ett lägre värde än det värde som utgår från tillgångens anskaffningsvärde, skall skrivas ned till detta lägre värde.⁴¹ IAS 36 tillämpas på både materiella anläggningstillgångar som utsätts för planenliga avskrivningar och på immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod, vilka inte utsätts för planenliga avskrivningar. 2 § IAS 36 noterar att denna standard inte omfattar alla tillgångar och innehåller en lista med standarder gällande för andra typer av tillgångar såsom lager, uppskjutna skatter, finansiella tillgångar, biologiska tillgångar, osv.⁴² För att kunna genomföra en nedskrivningstest för en tillgång, är det nödvändigt att ta hänsyn två viktiga komponenter: definition av KGE samt definition och beräkning av ett återvinningsvärde.

Regler angående goodwill

För att kunna bedöma om det föreligger ett nedskrivningsbehov för goodwillposten, måste ett återvinningsvärde för den gällande KGE en beräknas och jämföras med det redovisade värdet. Redovisade värdet ska inkludera goodwill som är hanförlig till just denna KGE. När återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet, inklusive goodwill, måste en nedskrivning göras. Nedan följer en beskrivning av dessa två viktiga komponenter: KGE och återvinningsvärdet avseende goodwill.⁴³

KGE

För att göra en bedömning om det förvärvade goodwill har minskat i värde måste goodwillbeloppet hänföras till en eller fler KGE, så kallade cash generating units. KGE kan vara dotterbolag, division eller segment. En KGE är den minsta grupp av tillgångar för vilka det går att fastställa löpande betalningar som är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar.⁴⁴

⁴⁰ Nedskrivningsprövning är synonym med nedskrivningstest och står för engelska 'impairment test'

⁴¹ Nationalencyklopedin

⁴² Alfredson et al 2007, s. 550

⁴³ Guide till IFRS 3 - Deloitte

⁴⁴ Skatteverket

Anledningen till att det är nödvändigt att föra goodwillbeloppet till KGE är att goodwill i sig inte har kapacitet att generera kassaflöden. Goodwilltillgången måste därför allokeras till KGE för att goodwill ska kunna associeras med kassaflöden mottagna av just dessa KGE.⁴⁵

Vid identifiering av KGE, ska företagsledningens syn på goodwill tas i beaktan. Enligt § 80 ska goodwill allokeras till den *lägsta nivån* som goodwill kan betraktas av ledningen. Det är möjligt att allokering av goodwill sker till olika segment identifierade av ledningen med hjälp av IAS 14 Segment Reporting. § 80 IAS 30 konstaterar att enheter till vilka goodwill allokeras, inte får vara större än ett segment, baserat på det förvärvade bolagets primära eller sekundära rapporteringsform. Detta sker p. g. a. det faktum att IAS 14 kräver en fastställande av affärs- och geografiska segment baserade på områden som är föremål för olika risker och avkastningar. Det interna systemet för finansiell rapportering inom det förvärvade bolaget ligger till grund för identifiering av dessa segment.⁴⁶

Det har funnits ett förslag på att goodwill skulle kunna nedskrivningstestas på bolagsnivån (enterprise level). Anledningen till det ansågs vara att många förvärv integreras i en befintlig affärsverksamhet. Många framgångsrika förvärv skapar dessutom oftast synergier tillsammans med andra rapporterade enheter och igenom hela affärsverksamheten. IASB har underkänt dessa argument och avslagit möjlighet till att göra nedskrivningsprövning på bolagsnivån. Allokering av goodwill får, i den meningen, inte vara en godtycklig process.⁴⁷

Återvinningsvärdets två beståndsdelar

Återvinningsvärdet på den relevanta KGEen utgörs av det högsta av en tillgångs nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. Det kan vara svårt att fastställa KGEens nettoförsäljningsvärde, därför kan återvinningsvärdet oftast beräknas med hjälp av nyttjandevärdet.

Nettoförsäljningsvärdet

Nettoförsäljningsvärdet kan definieras som ett pris som finns i ett bindande avtal mellan oberoende parter. Ett bra alternativ är ett pris som finns på en aktiv marknad med avdrag för försäljningskostnader. Om dessa förutsättningar inte kan uppfyllas, kan

⁴⁵ Alfredson et al 2007, s. 568

⁴⁶ Alfredson et al 2007, s. 568

⁴⁷ Alfredson et al 2007, s. 568

nettoförsäljningsvärdet utgörs av ett pris som kan uppnås mellan oberoende och välinformerade parter som har ett intresse av att transaktionen genomförs.⁴⁸

Nyttjandevärdet

Detta värde ska beräknas genom en uppskattning av framtida in- och utbetalningar som tillgången ger upphov till både i den löpande verksamheten och när tillgången avyttras. Framtida kassaflöden måste sedan diskonteras med en lämplig diskonteringsfaktor.⁴⁹

§ 30 IAS 36 konstaterar att det finns fem komponenter som måste tas i beaktan vid beräkning av nyttjandevärdet:⁵⁰

- a) uppskattning av framtida kassaflöden som enheten förväntar sig att erhålla från tillgången
- b) förväntningar angående variationer i storlek eller timing av de förväntade kassaflödena
- c) tidsvärde av pengar representerad av en aktuell riskfri ränta
- d) priset för att bära ett osäkerhetsmoment i denna tillgång
- e) andra faktorer, t.ex. svag likviditet, som marknadsaktörer skulle reflektera över när de prissätter de kassaflöden enheten förväntar sig att erhålla från tillgången

Framtida kassaflöden får inte innehålla in- eller utbetalningar hänförliga till omstruktureringar som företaget inte är tvingat att genomföra. Inte heller investeringar som förbättrar företags prestationsförmåga får räknas in. Däremot ska underhållsinvesteringar som upprätthåller samma prestationsförmåga hos företaget vara med i beräkningen.⁵¹

Framtida kassaflöden ska baseras på de senaste budgetar eller prognoser som godkänts av styrelsen. För kommande perioder ska kassaflöden, under normala förutsättningar, antas vara konstanta eller gradvis avtagande.⁵²

Nedskrivning

Om återvinningsvärdet på KGEen är lägre det redovisade värdet ska nedskrivning göras. Nedskrivning ska framförallt hänföras till goodwill. Om det finns ett resterande

⁴⁸ Skatteverket

⁴⁹ Skatteverket

⁵⁰ Alfredson et al 2007, s. 555

⁵¹ Guide till IFRS 3 - Deloitte

⁵² Guide till IFRS 3 - Deloitte

nedskrivningsbehov efter att goodwillposten skrivits ned till hundra procent, ska nedskrivning göras på övriga tillgångar som finns i enheten.⁵³

Upplysningskrav

§129 IAS 36 framför krav på detaljerad information för varje rapporteringssegment när ett företag tillämpar IAS 14 Segment Reporting.⁵⁴

§133 IAS 36 fordrar upplysningar angående all goodwill som inte blivit allokerat till någon KGE på balansdagen. Särskild viktigt är det att presentera storlek på den icke allokerade goodwillposten samt en beskrivning av orsaker till varför posten inte blivit allokerat.⁵⁵

§ 134 IAS 36 kräver upplysningar angående de estimat som används för att mäta återvinningsvärdet av en KGE, när goodwill är inkluderad i enhetens återvinningsvärde och när detta värde är signifikant i jämförelse med företagets sammanlagda belopp som står för återvinningsvärdet av den totala goodwillen. När återvinningsvärdet inte är signifikant, måste informationen om det lämnas i upplysningar.⁵⁶

⁵³ Guide till IFRS 3 - Deloitte

⁵⁴ Alfredson et al 2007, s. 581

⁵⁵ Alfredson et al 2007, s. 581

⁵⁶ Alfredson et al 2007, s. 581

4 Empiri

4.1 Valda bolag: population och enheter

4.1.1 Population

I första hand har som beskrivits i Metod avsnittet bolagen noterade på Stockholmsbörsens LargeCap lista valts ut för undersökningen och dessa utgjorde 65 stycken. Av de 65 bolagen var det 11 bolag som inte hade goodwill bland sina tillgångar och som därför uteslöts från undersökningen.

I andra hand har de största bolagen noterade på Stockholmsbörsens MidCap listan valts ut och dessa utgjorde 36 stycken. Anledningen till att ytterligare bolag valts ut beror delvis på det bortfall om 11 bolag från LargeCap som beskrivits ovan och delvis på grund av bortfall på grund av bristfällig redovisning av valda undersökningsvariabler. Utöver ytterligare bolag har också beslut fattats rörande insamling av ytterligare variabler som senare skulle kunna användas som operationaliseringar av de komponenter av mätfelet som är i fokus för studien. Närmare beskrivning av operationaliseringar, förutom de som redan beskrivits i uppsatsens metoddel finns återgivna i nästa avsnitt. Det utvidgade antalet bolag samt utvidgade antalet insamlade variabler ansågs bidra till säkrare resultat och högre reliabilitet för studien.

Sammanfattningsvis såg fördelningen av populationens bortfall ut enligt följande. Av de 65 bolagen på LargeCap listan var det 11 bolag som saknade goodwill bland sina tillgångar vilket innebär ett bortfall på 16,9 %. Av de 36 bolagen på MidCap listan var det 12 bolag som inte hade goodwill bland sina tillgångar och som därför inte kommit med i undersökningen. Detta innebär ett bortfall på 33 % för MidCap listan. Det totala antalet utvalda företag var lika med 101. Det totala bortfallet var lika med 23 bolag vilket motsvarar 22,8 % av den totala populationen.

4.1.2 Enheter

De studerade enheterna var lika med 78 bolag, det vill säga populationen minus bortfallet. Enheterna består endast av bolag som har goodwill bland sina tillgångar.

4.2 Datainsamling: valda variabler

4.2.1 Antalet KGE

Uppgiften om det totala antalet KGE ansågs vara av betydelse för denna uppsats enligt diskussion i avsnitt 2.3. Efter att informationen från alla bolag blivit insamlad har det räknats ut ett medianvärde på antalet KGE vilket motsvarade 4 enheter. Därefter har alla bolag kunnat klassificeras i två grupper; de med många respektive få KGE. 37 av 78 bolag, motsvarande 47 % visade sig ha många KGE i enlighet med användning av medianvärdet. 38 av 78 bolag, motsvarande 48,7 % hade få KGE. 3 bolag har inte angivit antal KGE vilket utgjorde ett ytterligare bortfall, utöver de som inte hade goodwill som tidigare beskrivits. Bolag som lämnade bristfällig information om antalet KGE är Atrium Ljungberg, Scania och West Siberian.

Att samla in data angående totala antalet KGE visade sig att vara en komplicerad uppgift. En del bolag lämnar ingen information om det totala antalet KGE som finns i koncernen utan endast information om de KGE dit goodwill allokerats för nedskrivningsprövning. Detta innebär att det totalt sett kan finnas fler KGE än det antal enheter dit goodwill allokerats. De bolag som lämnade mest svårtolkad information har därför blivit kontaktade via mejl och telefon och tillfrågade om antalet KGE som används i koncernen för nedskrivningsprövning av goodwill. Företag A svarade på frågan på ett följande sätt: *"Nedskrivningsprövning av goodwill är komplicerat. Goodwill kan vara hänförlig till många olika enheter och svaret beror på hur många kassagenererande enheter som användes när goodwillen först allokerades. I vårt fall finns inget generellt svar. Olika många enheter används för olika verksamheter."* Företag B:s svar på samma fråga lød: *"Vi har inte analyserat hur många KGE vi har totalt utan endast vid förvärv analyserat till hur många KGE förvärvet hänförs sig till!"*

Efter att ha fått liknande svar från några av företagen beslöts att kontakta alla företag där det inte uttryckligen fanns en tydlig information om det totala antalet KGE. Denna variabel ansågs vara av yttersta vikt för undersökningen och det var följaktligen angeläget att kontrollera antalet enheter extra noggrant. 63 av totalt 78 bolag har kontaktats främst via mejl/telefon och alla har blivit tillfrågade angående det totala antalet KGE. 36 av dessa 63 har svarat på frågan och antalet KGE kunde därmed säkras på dessa bolag. Nästan alla av de svarade bolagen i denna kontaktgrupp bekräftade ett sådant antal enheter som kunde uppfattas utifrån årsredovisningar. Detta var ett bevis på att de flesta företagen redovisar för det totala antalet KGE som finns i koncernen även om det inte uttryckligen står skrivet. Den grupp av företag

som lämnar svårtolkad information utgör en betydligt mindre mängd och dessa har besvarat frågan.

4.2.2 Livslängd på de förvärvade tillgångarna

Det ena måttet enligt metoddelens avsnitt 2.3 är *typen av uppvärderade tillgångar*. Därmed var det nödvändigt att ta reda på bokfört värde respektive marknadsvärde på de förvärvade tillgångarna under åren 2005 och 2006. Dessa uppgifter saknades dock i många bolags årsredovisningar. Av de totalt 78 bolagen var det 23 bolag som inte lämnade fullständig information om bokfört värde och marknadsvärde på förvärvade tillgångar.

Några av de 23 bolag som lämnat bristfällig information kontaktades via mejl och blev tillfrågade om bokfört värde samt marknadsvärde på tillgångar förvärvade under åren 2005 och 2006. Inget av de tillfrågade företagen ville lämna en tydlig information i frågan. Företag C svarade på ett följande sätt: *"På grund av revideringar av historiska data avseende perioden 05-06 vill vi inte lämna ut grunddata på uppgifter som är reviderade och som kommer att justeras i och med årsredovisningen 2007. Årsredovisningen 2007 blir tillgänglig på nätet nästa vecka."* När företaget C:s årsredovisning för 2007 blev klar gjordes en ytterligare kontroll av de efterfrågade uppgifterna. Dessa kunde dock inte påträffas i 2007 årsredovisningen. Företag D lämnade följande svar på frågan: *"Jag kan bara hänvisa dig till vår årsredovisning och den information som finns där"*.

Ett vanligt exempel på uppvärderade immateriella anläggningstillgångar är varumärken, kunddatabaser, produkträttigheter. Ett exempel på uppvärderade materiella anläggningstillgångar är framförallt byggnader.

Det andra måttet enligt metoddelens avsnitt 2.3 är *avskrivningstid på alla tillgångar i koncernen*. Alla undersökta bolags årsredovisningar förutom Mekonomen (som specificerat bristfällig information om avskrivningstider) innehöll information om både olika tillgångsslag för materiella/ immateriella anläggningstillgångar och dessa tillgångarnas olika avskrivningstider. Måttet på median avskrivningstid på alla tillgångar användes för att dela upp bolagen i två olika grupper: en grupp med lång avskrivningstid och en grupp med kort avskrivningstid. Medianmåttet låg på 12,5 år och räknades ut genom att beräkna en genomsnittlig avskrivningstid för varje tillgångslag/undergrupp av materiella respektive immateriella tillgångar. De enskilda avskrivningstiderna per tillgångslag utgjorde därefter grunden för den vägda avskrivningstid som beräknades för samtliga tillgångar i koncernen.

Utifrån genomsnittsavskrivningstiden för koncernen bestämdes ett median värde som senare kom att utgöra den gräns för om bolag kategoriserades som bolag med lång eller kort avskrivningstid för fyrfältstabellerna.

$$\frac{(\text{Immateriella tillgångslag} * \text{resp. avskrivningstid}) + (\text{Materiella tillgångslag} * \text{resp. avskrivningstid})}{\text{Totala immateriella och materiella tillgångar}}$$

4.2.3 Nedskrivningsbeloppet

Alla bolag lämnade information om nedskrivningsbeloppet. Har det genomförts en nedskrivning har det funnits ett belopp på det, har det inte genomförts någon nedskrivning var nedskrivningsbeloppet lika med noll. 24 av 78 undersökta bolag, motsvarande 30,8 % gjorde en nedskrivning under något av åren 2005/2006.

4.2.4 Ytterligare variabler

Information om bolagens *totala tillgångar* skulle samlas in i enlighet med avsnitt 2.3. Som ovan nämnts var detta mått presenterat i alla årsredovisningar och användes för att räkna ut en median på avskrivningstiden på koncernens tillgångar.

Vidare insamlades data angående storlek på *eget kapital*. Detta har inte heller orsakat några problem då måttet alltid redovisats i koncerners balansräkningar. Storlek på eget kapital behövdes för att beräkna nedskrivningar i relation till eget kapital, vilket utnyttjades senare för analysen.

Uppgift om den *totala köpeskillingen* vid varje förvärv fanns också med i årsredovisningar liksom uppgift om den *goodwill* som uppstått i *samband med förvärv*.

5 Analys

5.1 Introduktion

För analys av data genom T-TEST och CHI2TEST delades bolagen först upp i två olika grupper beroende på om de uppvisade en *goodwill i förhållande till förvärvspris* som låg under eller över medianen för den totala populationen som beräknats uppgå till 26,9%. 36 bolag visade sig ha lite goodwill och placerades därmed in i *Grupp 1* i följande T-TEST och CHI2TEST respektive 38 bolag som bedömdes ha mycket goodwill och som därmed placerades i *Grupp 2* nedan. Vilka dessa bolag är kan utläsas i Bilaga 2 - Bolag per grupp och fält. Från början utgjordes populationen som bekant av 78 bolag, och bortfallet om fyra bolag representeras av bolag som inte specificerat antal KGE (3) eller lämnat bristfälliga uppgifter om avskrivningsperioder (1).

Dessa grupper har sedan delats upp i undergrupper utifrån antal KGE och typ av uppvärderade tillgångar respektive avskrivningstid. I de fyrfältstabeller där antalet KGE står mot typ av uppvärderade tillgångar har bortfallet visat sig vara så stort att det beslutats att inte genomföra T-TEST eller CHI2TEST på denna fyrfältstabell. Bortfallet beror framförallt på att bolagen inte genomfört några förvärv eller inte specificerat uppvärderingar av tillgångar tillräckligt. I den fyrfältstabell där antal KGE står mot avskrivningstid är bortfallet mindre och fördelningen över de fyra fälten tillfredställande.

I följande analys återfinns förkortningar på bolag som bör förklaras. *Fält 1* utgörs av bolag med många KGE och lång avskrivningstid, denna typ av bolag kallas också *Huvudtyp 1* då faktorerna som bolagen klassificerats efter enligt teorin gör att det föreligger en hög risk för nedskrivning då den äkta delen av goodwill troligtvis är större än den oäkta delen. *Fält 2* utgörs av bolag med många KGE och kort avskrivningstid. *Fält 3* utgörs av bolag med få KGE och lång avskrivningstid. *Fält 4* utgörs av bolag med få KGE och kort avskrivningstid, denna typ av bolag kallas också *Huvudtyp 2* då faktorerna som bolagen klassificerats efter enligt teorin gör att det föreligger en låg risk för nedskrivning då den äkta delen av goodwill troligtvis är mindre än den oäkta delen som därmed skyddas för nedskrivning.

Nedan redogörs för resultatet av de T-TEST som genomförts utifrån de två måtten: Nedskrivningar/Eget Kapital där ett genomsnitt har beräknats över åren 2005 och 2006 (Test A-E), respektive måttet antal bolag som gör nedskrivningar i relation till det totala antalet bolag i varje fält (Test F-J). Resultaten från CHI2TEST på måttet Nedskrivningar/Eget kapital och Antal nedskrivningar presenteras sist i analysen.

Förklaringar av begreppen Fält 1-4 och Grupp 1-2							
Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris				Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris			
KGE	Många Få	Avskrivningstid		KGE	Många Få	Avskrivningstid	
		Lång	Kort			Lång	Kort
		Fält 1	Fält 2			Fält 1	Fält 2
		Fält 3	Fält 4			Fält 3	Fält 4

Tabell 1 Förklaringar: Fält 1-4, Grupp 1-2

Antal bolag per fält i fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid									
Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris				Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris					
KGE		Avskrivningstid							
		Lång	Kort			Lång	Kort		
		Många	7			7	Många	13	8
		Få	9			12	Få	9	8

Tabell 2 Antal bolag per fält (Fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid)

Antal bolag per fält i fyrfältstabell KGE/Typ av uppvärderade tillgångar							
Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris				Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris			
KGE	Många	Typ av uppvärderade tillgångar		KGE	Många	Typ av uppvärderade tillgångar	
		Materiella	Immateriella			Materiella	Immateriella
		3	2			3	12
		3	3			4	12

Tabell 3 Antal bolag per fyrfältstabell (Fyrfältstabell KGE/Typ av uppvärderad tillgång)

Antal bolag med nedskrivningar i fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid									
Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris				Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris					
KGE		Avskrivningstid		KGE		Avskrivningstid			
		Lång	Kort			Lång	Kort		
		Många	6			2	Många	6	5
		Få	2			1	Få	0	1

Tabell 4 Antal bolag med nedskrivningar (Fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid)

Nedskrivningar/Eget Kapital i fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid							
Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris			Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris				
KGE		Avskrivningstid		KGE		Avskrivningstid	
		Lång	Kort			Lång	Kort
	Många	0,00477	0,00053		Många	0,00143	0,00783
	Få	0,00174	0,00022		Få	0,00000	0,00018

Tabell 5 Nedskrivningar/Eget Kapital (Fyrfältstabell KGE/Avskrivningstid)

5.2 T-TEST Nedskrivningar/Eget Kapital

5.2.1 Test A: Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)

Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris			Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris		
	Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1		Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1
Medelvärde	0,000219705	0,004767188	Medelvärde	0,000182046	0,001429275
Varians	5,79245E-07	2,13919E-05	Varians	2,65126E-07	6,6324E-06
Observationer	12	7	Observationer	8	13
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	6		Fg	14	
t-kvot	-2,581026463		t-kvot	-1,692061065	
P(T<=t) ensidig	0,020855929		P(T<=t) ensidig	0,056380844	
t-kritisk ensidig	1,943180274		t-kritisk ensidig	1,761310115	
P(T<=t) tvåsidig	0,041711858		P(T<=t) tvåsidig	0,112761689	
t-kritisk tvåsidig	2,446911846		t-kritisk tvåsidig	2,144786681	

Tabell 6 T-TEST A: Nedskrivningar/EK - Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har det studerats om det föreligger skillnad mellan nedskrivningsbelopp hos bolag som utgör *Huvudtyp 1* och *2*. Om det föreligger skillnad mellan studerade grupper innebär det att storlek på KGE samt avskrivningstid på tillgångar påverkar förekomsten av nedskrivningar, med andra ord att det finns ett positivt samband mellan nedskrivningar och mätfelets komponenter. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i nedskrivningsbeloppet mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i nedskrivningsbeloppet mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,04 som är mindre än det kritiska värdet 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör förkastas och att det föreligger samband mellan variablerna och risk för nedskrivning. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet till 0,11 vilket är större än det kritiska värdet 0,05. Detta innebär att nollhypotesen ska accepteras och att samband inte föreligger.

5.2.2 Test B: Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)

Grupp 1 Lite goodwill i förhållande till förvärvspris			Grupp 2 Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris		
	Variabel 1 Fält 1	Variabel 2 Fält 2,3, 4		Variabel 1 Fält 1	Variabel 2 Fält 2,3, 4
Medelvärde	0,004767188	0,000784322	Medelvärde	0,001429275	0,002565437
Varians	2,13919E-05	4,64831E-06	Varians	6,6324E-06	0,000122262
Observationer	7	28	Observationer	13	25
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	7		Fg	29	
t-kvot	2,218877374		t-kvot	-0,488896025	
P(T<=t) ensidig	0,030989928		P(T<=t) ensidig	0,31429622	
t-kritisk ensidig	1,894578604		t-kritisk ensidig	1,699126996	
P(T<=t) tvåsidig	0,061979855		P(T<=t) tvåsidig	0,628592441	
t-kritisk tvåsidig	2,364624251		t-kritisk tvåsidig	2,045229611	

Tabell 7 T-TEST B: Nedskrivningar/EK - Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och mätfelets två komponenter/undersökta variabler studerats. Bolagen som har många KGE och lång avskrivningstid testats mot övriga bolag. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i nedskrivningsbeloppet i förhållande till eget kapital mellan bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid och övriga tre grupper av bolag.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i nedskrivningsbeloppet mellan bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid och övriga tre grupper av bolag.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,06 vilket är större än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör accepteras och att det inte föreligger någon skillnad mellan grupperna. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet till 0,63 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 vilket innebär att nollhypotesen ska accepteras och inget skillnad mellan grupperna föreligger. Även om inget av testerna visar på ett signifikant samband mellan nedskrivning av goodwill och de för testet valda variablerna så visar P-värdet stora skillnader mellan de två grupperna. Grupp 1 med små övervärden visar sig ligga närmare ett samband än vad Grupp 2 med stora övervärden gör.

5.2.3 Test C: Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1, 2, 3		Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1, 2, 3
Medelvärde	0,000219705	0,002291081	Medelvärde	0,000182046	0,002708671
Varians	5,79245E-07	1,37492E-05	Varians	2,65126E-07	0,000102853
Observationer	12	23	Observationer	8	30
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	25		Fg	30	
t-kvot	-2,577040599		t-kvot	-1,35801123	
P(T<=t) ensidig	0,008126586		P(T<=t) ensidig	0,092293351	
t-kritisk ensidig	1,708140745		t-kritisk ensidig	1,697260851	
P(T<=t) tvåsidig	0,016253173		P(T<=t) tvåsidig	0,184586703	
t-kritisk tvåsidig	2,059538536		t-kritisk tvåsidig	2,042272449	

Tabell 8 T-TEST C: Nedskrivningar/EK - Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill mätfelets två komponenter/undersökta variabler studerats. Bolagen som har få KGE och kort avskrivningstid testats mot övriga grupper. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i nedskrivningsbeloppet i förhållande till eget kapital mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och övriga grupper av bolag.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad nedskrivningsbeloppet mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och övriga bolag.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,02 vilket är mindre än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör förkastas och att samband föreligger. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår däremot P-värdet till 0,18 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 vilket innebär att nollhypotesen ska accepteras och att inget samband föreligger.

5.2.4 Test D: Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)

Grupp 1			Grupp 2		
<i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			<i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 2, 4	Variabel 2 Fält 1, 3		Variabel 1 Fält 2, 4	Variabel 2 Fält 1, 3
Medelvärde	0,000332741	0,003063079	Medelvärde	0,004008495	0,000844571
Varians	1,01738E-06	1,73085E-05	Varians	0,000189449	4,30728E-06
Observationer	19	16	Observationer	16	22
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	16		Fg	15	
t-kvot	-2,562454741		t-kvot	0,911965304	
P(T<=t) ensidig	0,010435361		P(T<=t) ensidig	0,18810556	
t-kritisk ensidig	1,745883669		t-kritisk ensidig	1,753050325	
P(T<=t) tvåsidig	0,020870721		P(T<=t) tvåsidig	0,37621112	
t-kritisk tvåsidig	2,119905285		t-kritisk tvåsidig	2,131449536	

Tabell 9 T-TEST D: Nedskrivningar/EK - Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och den genomsnittliga avskrivningstiden i bolagen undersökts. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i nedskrivningsbeloppet i förhållande till eget kapital mellan bolag med kort avskrivningstid och bolag med lång avskrivningstid.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i nedskrivningsbeloppet mellan bolag med kort avskrivningstid och lång avskrivningstid.

Resultat

I *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,02 vilket är mindre än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör förkastas och att det föreligger samband mellan variablerna och risk för nedskrivning. I det T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet till 0,376 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 vilket innebär att nollhypotesen ska accepteras och inget samband föreligger för denna typ av bolag.

5.2.5 Test E: Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 3, 4	Variabel 2 Fält 1, 2		Variabel 1 Fält 3, 4	Variabel 2 Fält 1, 2
Medelvärde	0,000870258	0,002646852	Medelvärde	8,56687E-05	0,00386953
Varians	5,66795E-06	1,56014E-05	Varians	1,24765E-07	0,000144421
Observationer	21	14	Observationer	17	21
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	19		Fg	20	
t-kvot	-1,50999488		t-kvot	-1,44211042	
P(T<=t) ensidig	0,073748247		P(T<=t) ensidig	0,082374359	
t-kritisk ensidig	1,729132792		t-kritisk ensidig	1,724718218	
P(T<=t) tvåsidig	0,147496495		P(T<=t) tvåsidig	0,164748719	
t-kritisk tvåsidig	2,09302405		t-kritisk tvåsidig	2,085963441	

Tabell 10 T-TEST E: Nedskrivningar/EK - Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och antalet KGE i bolagen undersökts. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i nedskrivningsbeloppet i förhållande till eget kapital mellan bolag med få KGE och bolag med många KGE.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i nedskrivningsbeloppet mellan bolag med få KGE och många KGE.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,15 vilket är större än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör accepteras och att det inte föreligger samband. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet till 0,16 vilket också är större än det kritiska värdet 0,05 och därmed bör nollhypotesen också här accepteras. Det föreligger inget samband i varken Grupp 1 eller 2. Skillnaden mellan de två gruppernas resultat är så liten att den inte kommer att kommenteras vidare.

5.3 T-TEST Antal nedskrivningar

5.3.1 Test F: Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1		Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1
Medelvärde	0,083333	0,857143	Medelvärde	0,125	0,461538
Varians	0,083333	0,142857	Varians	0,125	0,269231
Observationer	12	7	Observationer	8	13
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	10		fg	19	
t-kvot	-4,6788		t-kvot	-1,76552	
P(T<=t) ensidig	0,000435		P(T<=t) ensidig	0,046772	
t-kritisk ensidig	1,812461		t-kritisk ensidig	1,729133	
P(T<=t) tvåsidig	0,000869		P(T<=t) tvåsidig	0,093543	
t-kritisk tvåsidig	2,228139		t-kritisk tvåsidig	2,093024	

Tabell 11 T-TEST F: Antal nedskrivningar - Fält 1 mot 4 (Huvudtyper)

Undersökta samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och undersökta variabler i de två huvudgrupper som återfinns i *Fälten 1* och *4* för *Grupp 1* respektive *2* studerats. Till skillnad från tidigare T-TEST har ett nytt mått använts, nämligen antal nedskrivningar i relation till det totala antalet bolag i varje kategori/cell. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,000869 vilket är mindre än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör förkastas och att det föreligger samband mellan variablerna och risk för nedskrivning. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår däremot P-värdet till 0,093543 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 vilket innebär att nollhypotesen ska accepteras och att inget samband föreligger.

5.3.2 Test G: Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 1	Variabel 2 Fält 2, 3, 4		Variabel 1 Fält 1	Variabel 2 Fält 2, 3, 4
Medelvärde	0,857143	0,178571	Medelvärde	0,461538	0,24
Varians	0,142857	0,152116	Varians	0,269231	0,19
Observationer	7	28	Observationer	13	25
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	9		Fg	21	
t-kvot	4,221257		t-kvot	1,316675	
P(T<=t) ensidig	0,001118		P(T<=t) ensidig	0,101068	
t-kritisk ensidig	1,833113		t-kritisk ensidig	1,720743	
P(T<=t) tvåsidig	0,002235		P(T<=t) tvåsidig	0,202137	
t-kritisk tvåsidig	2,262157		t-kritisk tvåsidig	2,079614	

Tabell 12 T-TEST G: Antal nedskrivningar - Fält 1 mot 2, 3, 4 (Huvudtyp 1)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och undersökta variabler studerats. Bolag som har många KGE och lång avskrivningstid testats mot övriga bolag. Följande hypoteser har formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid och övriga grupper av bolag.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som uppvisar många KGE och lång avskrivningstid och övriga bolag.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,002235 vilket är mindre än 0,05 och därmed bör nollhypotesen förkastas vilket betyder att samband föreligger. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet däremot till 0,202137 som är större än det kritiska värdet 0,05 vilket vidare innebär att nollhypotesen ska accepteras för den grupp och att inget samband föreligger. Anmärkningsvärt är att skillnaden mellan de två grupperna är så stort som den är.

5.3.3 Test H: Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1, 2, 3		Variabel 1 Fält 4	Variabel 2 Fält 1, 2, 3
Medelvärde	0,083333	0,434783	Medelvärde	0,125	0,366667
Varians	0,083333	0,256917	Varians	0,125	0,24023
Observationer	12	23	Observationer	8	30
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	33		fg	15	
t-kvot	-2,61124		t-kvot	-1,57203	
P(T<=t) ensidig	0,006734		P(T<=t) ensidig	0,068398	
t-kritisk ensidig	1,69236		t-kritisk ensidig	1,75305	
P(T<=t) tvåsidig	0,013468		P(T<=t) tvåsidig	0,136795	
t-kritisk tvåsidig	2,034515		t-kritisk tvåsidig	2,13145	

Tabell 13 T-TEST H: Antal nedskrivningar - Fält 4 mot 1, 2, 3 (Huvudtyp 2)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och undersökta variabler hos bolag med få KGE och kort avskrivningstid och övriga bolag studerats. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och övriga bolag.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som uppvisar få KGE och kort avskrivningstid och övriga bolag.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,013468 vilket är mindre än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör förkastas och att det föreligger samband. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet däremot till 0,136795 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 och därmed bör nollhypotesen accepteras och det kan konstateras att inget samband föreligger.

5.3.4 Test I: Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 1, 3	Variabel 2 Fält 2, 4		Variabel 1 Fält 1, 3	Variabel 2 Fält 2, 4
Medelvärde	0,157895	0,5	Medelvärde	0,375	0,272727
Varians	0,140351	0,266667	Varians	0,25	0,207792
Observationer	19	16	Observationer	16	22
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	27		fg	31	
t-kvot	-2,20582		t-kvot	0,645925	
P(T<=t) ensidig	0,018046		P(T<=t) ensidig	0,261541	
t-kritisk ensidig	1,703288		t-kritisk ensidig	1,695519	
P(T<=t) tvåsidig	0,036092		P(T<=t) tvåsidig	0,523081	
t-kritisk tvåsidig	2,05183		t-kritisk tvåsidig	2,039513	

Tabell 14 T-TEST I: Antal nedskrivningar - Fält 1, 3 mot 2, 4 (Avskrivningstid)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och den genomsnittliga avskrivningstiden i bolaget undersökts. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som har kort och lång avskrivningstid.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som har kort och lång avskrivningstid.

Resultat

I *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,02 vilket är mindre än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör förkastas och att det föreligger samband mellan de valda variablerna och risk för nedskrivning. I det T-TESTET för *Grupp 2* uppgår däremot P-värdet till 0,376 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 och här ska alltså nollhypotesen accepteras och inget samband föreligger för denna grupp av bolag.

5.3.5 Test J: Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE)

Grupp 1 <i>Lite goodwill i förhållande till förvärvspris</i>			Grupp 2 <i>Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris</i>		
	Variabel 1 Fält 3, 4	Variabel 2 Fält 1, 2		Variabel 1 Fält 3, 4	Variabel 2 Fält 1, 2
Medelvärde	0,142857	0,571429	Medelvärde	0,058824	0,52381
Varians	0,128571	0,263736	Varians	0,058824	0,261905
Observationer	21	14	Observationer	17	21
Antagen medelvärdesskillnad	0		Antagen medelvärdesskillnad	0	
Fg	21		Fg	30	
t-kvot	-2,71265		t-kvot	-3,68389	
P(T<=t) ensidig	0,006519		P(T<=t) ensidig	0,000451	
t-kritisk ensidig	1,720743		t-kritisk ensidig	1,697261	
P(T<=t) tvåsidig	0,013039		P(T<=t) tvåsidig	0,000903	
t-kritisk tvåsidig	2,079614		t-kritisk tvåsidig	2,042272	

Tabell 15 T-TEST J: Antal nedskrivningar - Fält 1, 2 mot 3, 4 (KGE)

Undersökt samband

I dessa två T-TEST har sambandet mellan nedskrivning av goodwill och antalet KGE i bolagen undersökts. Följande hypoteser formulerats:

- *Nollhypotes*: Det föreligger ingen skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som har få KGE och bolag som har många KGE.
- *Mothypotes*: Det föreligger skillnad i antal nedskrivningar mellan bolag som har få KGE och bolag som har många KGE.

Resultat

I T-TESTET för *Grupp 1* uppgår P-värdet till 0,15 vilket är större än 0,05 vilket innebär att nollhypotesen bör accepteras och att det inte föreligger något samband. I T-TESTET för *Grupp 2* uppgår P-värdet till 0,16 vilket är större än det kritiska värdet 0,05 vilket innebär att nollhypotesen ska accepteras och att inget samband föreligger. Skillnaden mellan de två gruppernas resultat är så liten att den inte kommer att kommenteras vidare.

5.4 CHI2TEST

CHI2TEST Nedskrivning/Eget Kaptial																			
Förväntat värde					0,00158		Förväntat värde					0,00218							
Grupp 1					Grupp 2														
Lite goodwill i förhållande till förvärvspris					Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris														
Avskrivningstid					Avskrivningstid														
LÅNG					KORT					LÅNG					KORT				
KGE	Många	0,00642			0,00070			KGE	Många	0,00026			0,01471						
	Få	0,00002			0,00117				Få	0,00218			0,00183						
Summa CHI2					0,0083					Summa CHI2					0,0190				

Tabell 16 CHI2TEST A: Nedskrivningar/Eget Kapital

5.4.1 Test A: Nedskrivningar/Eget Kapital

I detta CHI2TEST undersöks hur stor skillnad som finns mellan alla fyra av fälten i fyrfältstabellen för KGE/Avskrivningstid. Det mått som har testats är Nedskrivning/Eget Kapital. Kritiskt värde för statistiskt signifikant samband med en frihetsgrad⁵⁷ med nittiofemprocentig sannolikhet är 3,84. Resultaten från testerna visas i de mörklagda fälten ovan och varken CHI2-värdet för *Grupp 1* eller *2* når upp till denna gräns. Statistiskt signifikant samband kan därför inte bevisas.

5.4.2 Test B: Antal nedskrivningar

CHI2TEST Andel nedskrivningar																			
Förväntat värde					0,3143		Förväntat värde					0,3158							
Grupp 1					Grupp 2														
Lite goodwill i förhållande till förvärvspris					Mycket goodwill i förhållande till förvärvspris														
Avskrivningstid					Avskrivningstid														
LÅNG					KORT					LÅNG					KORT				
KGE	Många	0,00642			0,00070			KGE	Många	0,00026			0,01471						
	Få	0,00002			0,00117				Få	0,00218			0,00183						
Summa CHI2					1,1369					Summa CHI2					0,8011				

Tabell 17 CHI2TEST B: Andel nedskrivningar

För att kunna genomföra CHI2TEST på måttet antal nedskrivningar har andelen nedskrivningar per fält används för att räkna ut ovan specificerade CHI2-värden. Inte heller i detta test kan statistisk signifikans bevisas då värdena ligger långt under kritiskt värde.

⁵⁷ Fyrfältstabell ger alltid en frihetsgrad.

5.5 Sammanfattning

		Nedskrivningar/EK (Test A-E)				Antal bolag med nedskrivningar (Test F-J)			
		Grupp 1		Grupp 2		Grupp 1		Grupp 2	
		P-value		P-value		P-value		P-value	
Förklaring	Fält	Värde	Samband	Värde	Samband	Värde	Samband	Värde	Samband
Huvudtyper	1 mot 4	0,04	Ja	0,11	Nej	0,00087	Ja	0,09	Nej
Huvudtyp 1 mot övriga	1 mot 2, 3, 4	0,06	Nej	0,63	Nej	0,002	Ja	0,20	Nej
Huvudtyp 2 mot övriga	4 mot 1, 2, 3	0,02	Ja	0,18	Nej	0,01	Ja	0,01	Ja
Avskrivningstid	1,3 mot 2, 4	0,02	Ja	0,38	Nej	0,04	Ja	0,52	Nej
KGE	1,2 mot 3, 4	0,15	Nej	0,16	Nej	0,15	Nej	0,16	Nej

Tabell 18 Sammanfattande tabell av T-TEST

Resultaten av den genomförda undersökningen visar att den grupp av bolag som kallats *Huvudtyp 1* (många KGE och lång avskrivningstid med hög risk för nedskrivning) har en exceptionellt hög andel bolag som gjort avskrivningar och dessa avskrivningar har dessutom varit relativt stora i förhållande till andra grupper medelvärden. Skillnaden var inte tillräckligt stort för att kunna sägas vara statistiskt signifikant då bolagen i denna grupp jämfördes mot alla andra bolag. När test genomfördes där skillnaderna jämfördes i gruppen som visade motsatta värden (*Huvudtyp 2*) visade sig dock sambanden statistiskt signifikanta.

Resultaten visar vidare att den grupp som betecknats *Huvudtyp 2* (få KGE och kort avskrivningstid med låg risk för nedskrivning) i rak motsats till bolagen i *Huvudtyp 1* har en exceptionellt liten andel bolag som gjort nedskrivningar i så väl Grupp 1 som 2. I testen visar sig också en tydlig skillnad mot *Huvudtyp 1* och det är då *Huvudtyp 2* testas mot alla övriga bolag vilket resulterat i signifikanta samband i tre test av fyra genomförda. Det test som skiljer sig från mängden genom att inte visa på statistiskt signifikant samband är Test C där Nedskrivningar/Eget Kapital testas för Grupp 2.

Då inga samband upptäcktes i T-TESTEN där bolag med få KGE testades mot bolag med många KGE verkar det som att antalet KGE inte påverkar något av de mått som har testats. Avskrivningstid visar sig å andra sidan påverka bolagen med lite goodwill kategoriserade i Grupp 1. Då bolagen visar högre goodwill ligger däremot P-värdet långt över gränsvärdet.

Vad som också är värt att kommentera är att CHI2TESTEN inte visat på några statistiskt signifikanta samband till skillnad från T-TESTEN. Detta tyder på att skillnaden mellan olika typer av bolag inte går att finna i skillnader mellan alla fyra fälten i fyrfältstabellen utan i de två ytterligheter av kategorier av bolag som identifierats i *Huvudtyp 1* och 2.

Det finns tre resultat i T-TESTEN som visar exceptionell hög signifikansnivå. Dessa utgörs av tre test som genomförts på respektive Huvudtyp och antal bolag med nedskrivningar i Grupp 1. Med andra ord har de största skillnaderna upptäckts i antal bolag med nedskrivningar då bolag har en låg goodwill i förhållande till förvärvspris och som redovisat få KGE och kort avskrivningstid respektive bolag med många KGE och lång avskrivningstid.

6 Slutsatser

6.1 Sammanfattande slutsatser

Syftet med uppsatsen var att undersöka om mätfelets två komponenter, nämligen stora KGE och kort avskrivningstid på förvärvade tillgångar, påverkar förekomsten av goodwillnedskrivningar. Utifrån den genomförda undersökningen kan konstateras att stora KGE och kort avskrivningstid på förvärvade tillgångar påverkar förekomsten av goodwillnedskrivningar. Den teoretiska utgångspunkten handlar om att företag som har stora KGE och kort avskrivningstid på förvärvade tillgångar tenderar att inte genomföra några nedskrivningar jämfört med företag som har små KGE och lång avskrivningstid på förvärvade tillgångar. Den teoretiska utgångspunkten kunde därmed stärkas med hjälp av empirisk undersökning. Det kan därmed konstateras att oäkta goodwill, det så kallade mätfelet, utgör ett skyddsnät för nedskrivningar av äkta goodwill.

6.2 Reliabilitet, validitet, generaliserbarhet

Reliabilitet innebär att en mätning vid en viss tidpunkt ska ge samma resultat vid en förnyad mätning. Undersökningen genomfördes med årsredovisningar som underlag vilket bedöms ge högre chanser för standardisering jämfört med en alternativ undersökning genom intervjuer. Reliabiliteten bedöms därför vara ligga på en hög nivå.

Validitet innebär att undersökningen ska mäta det den är avsedd att mäta. Det fanns två variabler som orsakade vissa svårigheter. För det första lämnade inte alla bolag en uttrycklig information om det totala antalet KGE i en koncern. En del bolag lämnar endast info om antal KGE till vilka goodwill hänfördes för nedskrivningsprövning. Bolagen kontaktades därför och tillfrågades om en förtydligande i frågan. Alla har dock inte besvarat frågan vilket påverkar validiteten på ett negativt sätt. För det andra var det nödvändigt att genomföra operationalisering angående den andra variabeln: livslängd på förvärvade tillgångar. Den teoretiska utgångspunkten handlade om typen av uppvärderade tillgångar som skulle på bästa sättet avspegla livslängden på förvärvade tillgångar. Det fanns dock ett stort antal bolag som inte redovisade för bokfört värde samt verkligt värde på förvärvade tillgångar. På grund av det valdes en genomsnittlig avskrivningstid på alla tillgångar istället för typen av uppvärderade tillgångar. Detta kan också påverka validiteten på ett negativt sätt.

Undersökningen anses ha hög grad av *generaliserbarhet* tack vare ett relativt stort antal undersökta bolag samt genomförda statistiska test som bevisade statistiskt signifikanta resultat. Resultaten av undersökningen kan därför generaliseras på övriga bolag som har goodwillposter i balansräkningar och som genomför nedskrivningstest.

6.3 Konsekvenser

I inledningen diskuterades IASB:s goda intentioner med de nya IRFS -reglerna. Det noterades att reglerna är ett uttryck för ”whishful thinking” från lagstiftarens sida. Den genomförda undersökningen bekräftade att den oäkta goodwilldelen, det så kallade mätfelet, utgör ett skyddsnät för nedskrivningar av goodwill. Därför finns det skäl att reflektera över om det nya regelverket, trots IASB:s goda intentioner, öppnar upp för viss modellering och det så omdiskuterade begreppet earnings management.⁵⁸. Det uppenbara faktumet är att uteblivna nedskrivningar leder till högre resultat och högre bonusar för företagsledningen.

6.4 Förslag på fortsatt forskning

Underlaget för denna uppsats utgjordes av årsredovisningar för 2005 och 2006 på grund av att IFRS och de reglerna angående redovisning av goodwill trädde i kraft i januari 2005. Det hade varit intressant att upprepa en liknande undersökning om några år och jämföra resultaten, då informationen från flera årsredovisningar kunde ligga till grund för en ny mätning.

Det kan också genomföras en undersökning där det anskaffas information om typen av uppvärderade tillgångar samt det totala antalet KGE. Personliga intervjuer behövs för att säkerställa att informationen om dessa variabler anskaffas, det vill säga att det inte sker ett bortfall som det gjorde i detta arbete.

Ett annat förslag är att genomföra en mer detaljerad studie av hur en koncerns goodwill fördelar sig på olika förvärvade bolag i koncernen och storleken på respektive KGE dit goodwill hänförs för nedskrivningsprövning. Utifrån dessa två aspekter kan det analyseras om det finns samband mellan nedskrivningsbenägenheten och storlek på KGE.

⁵⁸ Schipper 1989, Accounting Horizon, s. 92 and Healy & Wahlen 1999, Accounting Horizon, s. 368
Professor Katherine Schipper observes that “by ‘earnings management’ I really mean ‘disclosure management’ in the sense of a purposeful intervention on the external financial reporting process, with the intent of obtaining private gain”. Healy & Wahlen state, “Earnings management occurs when managers use judgment in financial reporting and in structuring transactions to alter financial reports to either mislead some stakeholders about the underlying economic performance of the company or to influence contractual outcomes that depend on reporting accounting numbers”.

7 Referenser

7.1 Tryckta källor

Alfredson, K., Leo, K., Picker, R., Pacter, P., Radford, J. & Wise, V. (2007). *Applying International Financial Reporting Standards*. Milton, Australia: John Wiley & Sons Australia Ltd.

Bonow, O. & Norman, P. (2006). *Nedskrivningsprövning av goodwill – en studie av regler som någon kommit på för en tillgång som inte riktigt finns*. Examensuppsats inom redovisning och finansiell styrning. Handelshögskolan i Stockholm.

Gauffin, B. & Nilsson, S-A. (2007). Rörelseförvärv enligt IFRS 3 – andra året. *Balans*, nr 11

Godfrey, J., Hodgson, A., Holmes, S. & Tarca, A. (2000 & 2006). *Accounting Theory*. Milton, Australia: John Wiley & Sons Australia Ltd.

Heal, P.M. & Wahlen, J.M. (1999). A Review of the Earnings management Literatur and its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizons*, December 1999, s.368

Johansson, S-E (2008). Skyddsnät för nedskrivning av förvärvsgoodwill. Opublicerat manuskript. Utkast till artikel i *Balans*.

Johansson, S-E. (2004). Goodwill skall kanske uppskrivas och inte avskrivas. *Balans*, nr 6-7.

Johnson, L.T. & Petrone, K. R. (1998). Is Goodwill an Asset? *Accounting Horizons*, vol. 12 nr. 3, ss. 293-303

Malmqvist, P. (2007). Revisorerna bör saga ifrån! *Balans*, nr 2.

Nordström, U. & Suarez, M. (2007). *Redovisningsinformationens användbarhet – redovisning av goodwill enligt IFRS*. Examensuppsats inom redovisning och finansiell styrning. Handelshögskolan i Stockholm.

Penman, S.H. (2001). *Financial Statement Analysis and Security Valuation*. Boston, Mass: McGraw-Hill Irwin.

PricewaterhouseCoopers (2007). Making Acquisitions Transparent – An Evaluation of M&A Related IFRS Disclosures by European Companies in 2005. Citerar Nordström, U. & Suarez, M. (2007). Redovisningsinformationens användbarhet – redovisning av goodwill enligt IFRS. Examensuppsats inom redovisning och finansiell styrning. Handelshögskolan i Stockholm.

Runsten, M. (1998). *The Association between Accounting Information and Stock Prices: model development and empirical tests based on Swedish data*. Stockholm: Economic Research Institute, Stockholm School of Economics.

Schipper, K. (1989). Commentary on Earnings Management. *Accounting Horizons*,

december 1989, s.92

White, G., Sondhi, A. & Fried, D. (2003). *The Analysis and Use of Financial Statements*. USA: John Wiley & Sons Inc.

7.2 Elektroniska källor

IASB (International Accounting Standards Board) (2002). *IASB:s föreställningsram för utformning av finansiella rapporter*. Tillgänglig: <http://www.fasb.org/project/cf_phase-a.shtml#objective> 2008-02-12

Guide till IFRS 3 – Deloitte (2005). *Nya internationella regler för redovisning av företagsförvärv*. Tillgänglig: <http://www.deloitte.com/dtt/section_node/0,1042,sid%253D86023,00.html> 2008-02-20

Nationalencyklopedins internetjänst. Tillgänglig: <http://0-www.ne.se.inn.hhs.se/jsp/esse/web_translate.jsp?t_word=derive> 2008-02-20

Skatteverket (2006). *Handeldning för sambandet mellan redovisning och beskattning*. Tillgänglig: <<http://www.skatteverket.se/download/18.47eb30f51122b1aaad28000260107/30503.pdf>> 2008-02-22

7.3 Samtal

Skogsvik, Kenth, Professor i Finansiell analys på Handelshögskolan i Stockholm, Sveavägen 65, Stockholm, 2008-01-13

Skogsvik, Kenth, Professor i Finansiell analys på Handelshögskolan, 2008-02-18

7.4 Mejlkonversationer

Almgren, Anders, Chief Financial Officer, *Holmen AB*, 2008-04-03

Andersson, Johan, Business Analyst, Communications and Investor Relations, *SCA*, 2008-04-14

Andersson, Susanne, Investor Relations Manager, *Ericsson*, 2008-03-17

Andreasson, Jarl, Group Accounting Manager, *Gefinge AB*, 2008-04-07

Brandt, Jan, Group Finance, *Trelleborg AB*, 2008-04-03

Carlsen, Bertil, *Billerud AB*, 2008-04-11

Ejemyr, Peter, Group Vice President Corporate Communication, *Elektro AB*, 2008-04-14

Fox, John, *ABB*, 2008-04-07

Gourman, Anton, Investor Relations, *Modern Times Group MTG AB*, 2008-04-04

Gustavsson, Christine V., Informationschef, *Skanska*, 2008-04-14

Gustavsson, Leif, *Nibe AB*, 2008-04-14

Hagenfeldt, Birgitta, *Avanza AB*, 2008-04-18

Haker, Anders, *Lundin Mining AB*, 2008-04-07

Huovinen, Tero, *TeliaSonera*, Investor Relations, 2008-04-03

Johansson, Lars, Ekonomi- och finansdirektör, *Lundbergföretagen AB*, 2008-04-01

Kaukiainen, Reeta, *TietoEnator AB*, 2008-04-07

Kindstrand, Peter, Ekonomichef, *JM AB*, 2008-04-09

Kjellberg, Theo, *Stora Enso*, 2008-04-01

Koch, Andreas, *Carnegie*, 2008-04-14

Larnholt Anders, *MEDA*, 2008-04-02

Lilja, Anders, Investor relations, *Skanska*, 2008-04-02

Lindström, Susanne, Group Accounting, *Boliden AB*, 2008-04-01

Linger, Pernilla, IR-chef/Investor Relations, *Hakon Invest*, 2008-04-04

Linzenbold, Patrik, *Oriflame*, 2008-04-22

Litzén, Torun, *Kinnevik*, 2008-04-03

Niklasson, Thomas, IR/PR manager *Cardo AB*, 2008-04-18

Peterson, Michael, Investor and Media Relations, *Securitas Direct AB*, 2008-04-10

Rhenman-Eklund, Anne, *Axfood AB*, 2008-04-04

Rosén, Anders, Manager Corporate Finance, *Assa Abloy AB*, 2008-04-14

Scher, Maria, Executive Assistant, Group Finance, *Swedish Match AB*, 2008-04-01

Sikström, Anna, *Volvo AB*, 2008-04-14

Sivall, Sverker, Investro Relations & IT, *Industrivärden*, 2008-03-13

Torstensson, Lars, Director Investor relations, *Tele2 AB*, 2008-04-04

Wieslander, Meri, Assistant Corporate Communication, *Husqvarna AB*, 2008-03-31

Wirén, Marco, Vice President, Business Control, *SSAB Group*, 2008-04-02

Ödman, Mats, *Autoliv*, 2008-04-03

8 Bilagor

Bilaga 1 - Datalistor

Testade enheter

Företag	Lista	Valuta	Tillgångar 2006	Eget Kapital 2006	Förvärvat GW 2006	Förvärvspris 2006	Nedskrivning ar 2005	Nedskrivning ar 2006	Antal KGE	GW 2005	GW 2006
ABB	Large Cap	MUSD	25 142	6 038	2	3	4	0	5	2 479,0	2 581,0
Alfa Laval	Large Cap	MSEK	18 749	6 831	551	1 208	0	0	2	3 531,0	3 706,0
Autoliv SDB	Large Cap	MUSD	5 111	2 403	0	0	0	0	3	1 525,0	1 537,0
Assa Abloy	Large Cap	MSEK	35 557	13 645	2 263	3 553	0	0	30	15 716,0	16 683,0
Atlas Copco	Large Cap	MSEK	55 255	32 708	681	1 487	0	0	4	9 237,0	2 571,0
Axfood	Large Cap	MSEK	6 075	2 420	0	0	0	0	4	1 131,0	1 131,0
AstraZeneca	Large Cap	MUSD	29 932	15 416	116	1 280	0	0	1	953,0	1 097,0
Boliden	Large Cap	MSEK	26 929	16 089	0	0	0	0	2	3 159,0	3 049,0
D. Carnegie	Large Cap	TSEK	41 588 115	2 167 973	618	0	10 252	0	4	8 191,0	8 808,0
Elekta	Large Cap	MSEK	5 284	1 868	160	195	0	0	3	1 586,0	1 567,0
Electrolux	Large Cap	MSEK	66 049	13 194	0	0	0	0	4	3 872,0	1 981,0
Eniro	Large Cap	MSEK	18 213	5 120	58	105	0	0	6	12 879,0	12 267,0
Ericsson	Large Cap	MSEK	214 940	120 895	163	19 859	0	0	3	7 362,0	6 824,0
Getinge	Large Cap	MSEK	15 877	6 005	136	273	0	0	3	4 810,4	4 707,3
Hakon Invest	Large Cap	MSEK	9 087	8 650	39	69	0	0	1	62,0	101,0
Hexagon	Large Cap	MSEK	18 548	8 609	79	169	0	0	5	6 443,0	5 973,0
Holmen	Large Cap	MSEK	32 141	16 636	0	0	0	0	1	586,0	557,0
Husqvarna	Large Cap	MSEK	16 355	6 264	302	558	0	0	2	1 728,0	1 780,0
Industrivärden	Large Cap	MSEK	64 711	58 491	0	0	0	0	5	68,0	0,0
JM	Large Cap	MSEK	8 406	3 590	0	0	0	0	1	59,0	55,0
Kaupthing	Large Cap	MISK	4 055 396	334 892	0	0	1 521	451	5	50 481,0	63 118,0
Kinnevik	Large Cap	MSEK	47 733	34 422	604	3 670	0	0	2	17,0	621,0
Latour	Large Cap	MSEK	14 021	10 926	386	546	1	0	8	143,0	529,0
Lindab	Large Cap	MSEK	7 077	2 190	260	324	0	0	3	2 398,0	2 616,0
Lundin Mining	Large Cap	TUSD	2 829 600	2 129 768	0	1 668 362	0	0	6	0,0	517 559,0
Lundbergföretagen	Large Cap	MSEK	72 935	43 695	0	0	0	0	3	672,0	643,0
Lundin Petroleum	Large Cap	TSEK	17 685 411	10 567 811	862 137	5 067 563	0	0	1	0,0	817 185,0
Meda	Large Cap	MSEK	11 319	4 297	0	0	0	0	3	5 297,5	5 082,4
Millicom	Large Cap	TUSD	3 320 994	582 388	112 724	185 848	1 955	0	7	77 351,0	196 178,0
MTG	Large Cap	MSEK	9 205	5 105	508	731	0	38	15	1 814,1	2 234,6
NCC	Large Cap	MSEK	30 603	6 870	0	32	86	20	2	1 772,0	1 700,0
Nordea Bank	Large Cap	MEUR	346 890	15	5	0	0	0	6	2 100,0	2 083,0
Nobel Biocare	Large Cap	TEUR	504 084	360 774	421	0	0	0	4	130 429,0	125 751,0
Nobia	Large Cap	MSEK	9 624	3 734	859	1 250	0	0	15	1 975,0	2 764,0
Oriflame	Large Cap	TEUR	436 234	47 882	0	0	0	0	3	5 398,0	5 398,0
Ratos	Large Cap	MSEK	26 662	11 814	3 833	2 211	0	204	21	5 772,0	9 199,0

Företag	Lista	Valuta	Tillgångar 2006	Eget Kapital 2006	Förvärvad GW 2006	Förvärvspris 2006	Nedskrivning ar 2005	Nedskrivning ar 2006	Antal KGE	GW 2005	GW 2006
Sandvik	Large Cap	MSEK	65 901	27 198	526	1 188	0	34	6	4 921,0	5 156,0
SAS	Large Cap	MSEK	51 164	16 388	0	0	0	96	7	2 982,0	2 682,0
SCA	Large Cap	MSEK	133 544	58 963	111	226	0	0	11	19 823,0	16 997,0
SEB	Large Cap	MSEK	1 934 441	67 267	80	130	2	0	7	11 773,0	11 668,0
Seco Tools	Large Cap	MSEK	4 546	2 221	0	0	0	0	1	157,0	151,0
Securitas	Large Cap	MSEK	35 720	9 603	253	296	0	41		17 792,4	14 031,6
Handelsbanken	Large Cap	MSEK	1 723 782	66 226			0	0	4	9 533,0	9 425,0
Skanska	Large Cap	MSEK	71 307	19 337	550	695	108	0	14	4 154,0	4 490,0
SKF	Large Cap	MSEK	46 238	19 607	755	2 663	32	128	5	1 057,0	1 572,0
Stora Enso	Large Cap	MEUR	17 440	7 903	0	330	8	9	18	961,8	906,8
Swedbank	Large Cap	MSEK	1 352 989	60 277	4	17	0	0	6	14 229,0	13 793,0
Swedish match	Large Cap	MSEK	15 770	2 290		29	57	0	9	2 865,0	1 991,0
Tele2	Large Cap	MSEK	66 164	29 123	297	474	278	3 300	14	26 702,0	18 491,0
Tieto Enator	Large Cap	MEUR	1 375	626	10	16	0	0	15	436,9	448,4
Telia Sonera	Large Cap	MSEK	199 392	127 717	2 936	4 261	0	0	32	62 498,0	62 638,0
Trelleborg	Large Cap	MSEK	27 557	9 687	0	0	0	157	4	7 717,0	8 968,0
Volvo	Large Cap	MSEK	258 427	87 188	0	167	0	1 712	8	11 072,0	8 849,0
Securitas	MidCap	TSEK	2 336 430	1 464 508	0	0		0	3	48 552,0	24 517,0
Addtech B	MidCap	MSEK	1 729	556	77	223	0	0	4	141,7	219,8
Peab	MidCap	MSEK	16 513	3 278	173	666	30	39	9	381,0	513,0
Avanza	MidCap	TSEK	8 721 361	488 845	0	6 750	0	0	1	22 545,0	25 545,0
B & B TOOLS B	MidCap	MSEK	4 421	1 251	510	795	0	0	8	400,1	909,3
BE Group	MidCap	KSEK	2 875 960	664 174	0	0	0	0	2	543 716,0	540 158,0
Intrum Ju	MidCap	MSEK	4 462	1 493	0	0	0	0	22	1 573,4	1 524,4
Indutrade	MidCap	MKR	2 386	892	60	247	0	0	4	210,0	265,0
Rezidor	MidCap	TEUR	402 623	176 380	0	0		0	4	12 597,0	12 625,0
Munters	MidCap	MSEK	3 144	1 506	200	193	3	0	7	364,0	543,0
Telelogic	MidCap	MSEK	2 456	1 427	534	646	0	0	1	523,3	947,1
Cardo	MidCap	MSEK	6 107	2 986	138	37	0	0	4	948,0	1 047,0
NIBE Indu	MidCap	MSEK	3 903	1 284	196	318	0	0	3	452,5	643,4
Cloetta Fazer	MidCap	MSEK	3 214	2 513	0	3	0	0	5	180,8	180,8
Q-Med	MidCap	MSEK	1 594 443	1 247 951	0	0	0	0	1	43 115,0	41 377,0
HQ	MidCap	MSEK	7 681	1 047	0	0	0	0	7	226,0	226,0
Unibet Group	MidCap	TGBP	131 305	92 921	0	0	0	0	1	72 711,0	72 711,0
SWECO	MidCap	MSEK	2 051	836	114	179	0	3	4	332,6	426,3
Bure Equity	MidCap	MSEK	3 885	2 737	137	170	1	3	16	918,3	673,6
TradeDoublers	MidCap	TSEK	914 704	348 965	0	10 000	0	0	6	0,0	0,0
SkiStar	MidCap	TSEK	2 827 966	1 248 869	66 813	248 420	0	0	10	19 365,0	82 276,0

Bortfall pga ingen goodwill

Företag	Lista	Valuta	Tillgångar 2006	Eget Kapital 2006	Förvärvat GW 2006	Förvärvspris 2006	Nedskrivning ar 2005	Nedskrivning ar 2006	Antal KGE	GW 2005	GW 2006
Axis	Large Cap										
Castellum	Large Cap										
Fabege	Large Cap										
H & M	Large Cap										
Hufvudstaden	Large Cap										
Investor	Large Cap										
Kungsleden	Large Cap										
Lawson	Large Cap										
Melker Schörling	Large Cap										
SSAB	Large Cap										
Vostok Gas	Large Cap										
AarhusKarlshamn	MidCap										
Öresund	MidCap										
Wallenstam B	MidCap										
Tanganyik	MidCap										
Clas Ohlsson	MidCap										
Billerud	MidCap										
Wihlborgs	MidCap										
Vostok Nafta	MidCap										
Höganäs	MidCap										
KappAhl	MidCap										
East Capital	MidCap										
Systemair	MidCap										

Bortfall pga dåligt specificerad avskrivningstid/KGE

Företag	Lista	Valuta	Tillgångar 2006	Eget Kapital 2006	Förvärvat GW 2006	Förvärvspris 2006	Nedskrivning ar 2005	Nedskrivning ar 2006	Antal KGE	GW 2005	GW 2006
Atrium Ljungberg	MidCap										
Mekonomen	MidCap										
Scania	Large Cap										
West Siberian.	MidCap										

Bilaga 2 - Bolag per grupp och fält

Testade enheter

Företag	Grupp, Fält	GW/Pris	Kategori GW/Pris	Antal KGE	Kategori - KGE	Vägd avskrivningstid Materiella tillgångar	Vägd avskrivningstid Immateriella tillgångar	Vägd avskrivningstid koncernen	Kategori – Avskrivningstid	Mått 1 Nedskrivning/EK	Mått 2 Antal bolag med nedskrivning
ABB	Grupp 1, Fält 1	26,7%	Lite GW	5	Många	35,0	4,6	32,0	LÅNG T	0,04201%	Ja
SAS	Grupp 1, Fält 1	0,0%	Lite GW	7	Många	18,9	0,0	18,6	LÅNG T	0,33721%	Ja
Stora Enso	Grupp 1, Fält 1	17,3%	Lite GW	18	Många	14,4	11,5	14,3	LÅNG T	0,11172%	Ja
Swedish match	Grupp 1, Fält 1	0,0%	Lite GW	9	Många	18,2	14,9	16,9	LÅNG T	0,77309%	Ja
Volvo	Grupp 1, Fält 1	8,8%	Lite GW	8	Många	14,2	5,2	12,8	LÅNG T	1,03165%	Ja
Peab	Grupp 1, Fält 1	17,1%	Lite GW	9	Många	23,4	8,0	22,6	LÅNG T	1,04135%	Ja
Cloetta Fazer	Grupp 1, Fält 1	0,0%	Lite GW	5	Många	16,3	0,7	15,3	LÅNG T	0,00000%	Nej
Industrivärden	Grupp 1, Fält 2	0,0%	Lite GW	5	Många	38,8	0,0	0,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Kaupthing	Grupp 1, Fält 2	0,6%	Lite GW	5	Många	13,3	7,5	12,5	KORT TID	0,36695%	Ja
Lundin Mining	Grupp 1, Fält 2	0,0%	Lite GW	6	Många	2,5	0,0	0,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Nordea Bank	Grupp 1, Fält 2	0,0%	Lite GW	6	Många	9,4	4,0	7,5	KORT TID	0,00000%	Nej
SEB	Grupp 1, Fält 2	12,2%	Lite GW	7	Många	17,0	0,0	6,3	KORT TID	0,00161%	Ja
Intrum Ju	Grupp 1, Fält 2	0,0%	Lite GW	22	Många	4,0	5,0	4,6	KORT TID	0,00000%	Nej
HQ	Grupp 1, Fält 2	0,0%	Lite GW	7	Många	4,0	10,5	10,3	KORT TID	0,00000%	Nej
TradeDoubler	Grupp 1, Fält 2	0,0%	Lite GW	6	Många	4,0	10,0	7,1	KORT TID	0,00000%	Nej
Autoliv SDB	Grupp 1, Fält 3	0,0%	Lite GW	3	Få	30,0	15,0	28,4	LÅNG T	0,00000%	Nej
AstraZeneca	Grupp 1, Fält 3	9,1%	Lite GW	1	Få	20,0	9,0	16,6	LÅNG T	0,00000%	Nej
Boliden	Grupp 1, Fält 3	0,0%	Lite GW	2	Få	14,9	0,0	14,9	LÅNG T	0,00000%	Nej
Kinnevik	Grupp 1, Fält 3	16,5%	Lite GW	2	Få	16,4	0,0	15,0	LÅNG T	0,00000%	Nej
NCC	Grupp 1, Fält 3	4,7%	Lite GW	2	Få	20,0	0,0	19,2	LÅNG T	0,77097%	Ja
Oriflame	Grupp 1, Fält 3	0,0%	Lite GW	3	Få	13,2	4,3	12,8	LÅNG T	0,00000%	Nej
Trelleborg	Grupp 1, Fält 3	0,0%	Lite GW	4	Få	18,1	7,5	17,2	LÅNG T	0,79293%	Ja
Indutrade	Grupp 1, Fält 3	15,4%	Lite GW	4	Få	20,2	5,9	15,1	LÅNG T	0,00000%	Nej
Q-Med	Grupp 1, Fält 3	0,0%	Lite GW	1	Få	20,7	0,0	19,9	LÅNG T	0,00000%	Nej
D. Carnegie	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	4	Få	5,5	4,0	5,0	KORT TID	0,26365%	Ja
Electrolux	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	4	Få	14,2	5,1	12,4	KORT TID	0,00000%	Nej
Ericsson	Grupp 1, Fält 4	3,2%	Lite GW	3	Få	15,5	3,5	6,8	KORT TID	0,00000%	Nej
JM	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	1	Få	9,9	0,0	0,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Lundbergföretagen	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	3	Få	12,0	6,5	12,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Lundin Petroleum	Grupp 1, Fält 4	17,0%	Lite GW	1	Få	0,0	0,0	0,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Seco Tools	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	1	Få	12,6	4,0	12,1	KORT TID	0,00000%	Nej

Företag	Grupp, Fält	GW/Pris	Kategori GW/Pris	Antal KGE	Kategori - KGE	Vägd avskrivningstid Materiella tillgångar	Vägd avskrivningstid Immateriella tillgångar	Vägd avskrivningstid koncernen	Kategori – Avskrivningstid	Mått 1 Nedskrivning/EK	Mått 2 Antal bolag med nedskrivning
Handelsbanken	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	4	Få	4,7	0,0	2,5	KORT TID	0,00000%	Nej
Securitas	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	3	Få	7,0	8,8	7,2	KORT TID	0,00000%	Nej
Avanza	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	1	Få	4,0	5,0	4,4	KORT TID	0,00000%	Nej
BE Group	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	2	Få	6,8	6,5	6,8	KORT TID	0,00000%	Nej
Rezidor	Grupp 1, Fält 4	0,0%	Lite GW	4	Få	6,1	5,0	5,7	KORT TID	0,00000%	Nej
Assa Abloy	Grupp 2, Fält 1	63,2%	Mycket GW	30	Många	17,2	4,0	14,6	LÅNG T	0,00000%	Nej
Hexagon	Grupp 2, Fält 1	51,2%	Mycket GW	5	Många	18,1	16,2	16,9	LÅNG T	0,00000%	Nej
Latour	Grupp 2, Fält 1	65,1%	Mycket GW	8	Många	14,6	7,5	14,1	LÅNG T	0,00510%	Ja
Nobia	Grupp 2, Fält 1	67,7%	Mycket GW	15	Många	19,9	4,0	19,4	LÅNG T	0,00000%	Nej
Ratos	Grupp 2, Fält 1	174,1%	Mycket GW	21	Många	28,9	8,0	21,3	LÅNG T	0,87299%	Ja
SCA	Grupp 2, Fält 1	37,5%	Mycket GW	11	Många	14,7	5,2	14,2	LÅNG T	0,00000%	Nej
Securitas	Grupp 2, Fält 1	74,7%	Mycket GW	4	Många	13,9	4,3	12,8	LÅNG T	0,17042%	Ja
Skanska	Grupp 2, Fält 1	77,4%	Mycket GW	14	Många	20,7	26,2	21,4	LÅNG T	0,28478%	Ja
SKF	Grupp 2, Fält 1	33,7%	Mycket GW	5	Många	17,8	2,2	16,5	LÅNG T	0,42283%	Ja
Telia Sonera	Grupp 2, Fält 1	71,7%	Mycket GW	32	Många	19,7	4,0	16,7	LÅNG T	0,00000%	Nej
B & B TOOLS B	Grupp 2, Fält 1	58,7%	Mycket GW	8	Många	27,8	2,5	22,8	LÅNG T	0,00000%	Nej
Munters	Grupp 2, Fält 1	103,6%	Mycket GW	7	Många	15,0	6,5	14,3	LÅNG T	0,10194%	Ja
SkiStar	Grupp 2, Fält 1	27,1%	Mycket GW	10	Många	25,0	5,0	24,5	LÅNG T	0,00000%	Nej
Eniro	Grupp 2, Fält 2	101,6%	Mycket GW	6	Många	6,3	3,9	4,1	KORT TID	0,00000%	Nej
Millicom	Grupp 2, Fält 2	55,8%	Mycket GW	7	Många	6,8	4,3	6,3	KORT TID	0,21339%	Ja
MTG	Grupp 2, Fält 2	83,5%	Mycket GW	15	Många	4,0	0,1	0,7	KORT TID	0,36019%	Ja
Sandvik	Grupp 2, Fält 2	44,3%	Mycket GW	6	Många	12,7	4,9	12,2	KORT TID	0,06576%	Ja
Swedbank	Grupp 2, Fält 2	62,8%	Mycket GW	6	Många	10,2	5,9	8,4	KORT TID	0,00000%	Nej
Tele2	Grupp 2, Fält 2	63,2%	Mycket GW	14	Många	12,1	7,8	11,3	KORT TID	5,54806%	Ja
Tieto Enator	Grupp 2, Fält 2	74,5%	Mycket GW	15	Många	5,7	2,7	5,7	KORT TID	0,00000%	Nej
Bure Equity	Grupp 2, Fält 2	77,3%	Mycket GW	16	Många	0,0	0,0	0,0	KORT TID	0,08056%	Ja
Alfa Laval	Grupp 2, Fält 3	46,6%	Mycket GW	2	Få	17,0	20,0	18,0	LÅNG T	0,00000%	Nej
Getinge	Grupp 2, Fält 3	47,0%	Mycket GW	3	Få	23,7	8,6	17,8	LÅNG T	0,00000%	Nej
Hakon Invest	Grupp 2, Fält 3	56,5%	Mycket GW	1	Få	22,2	7,5	16,8	LÅNG T	0,00000%	Nej
Holmen	Grupp 2, Fält 3	59,7%	Mycket GW	1	Få	19,2	7,5	19,1	LÅNG T	0,00000%	Nej
Lindab	Grupp 2, Fält 3	58,2%	Mycket GW	3	Få	23,3	3,7	22,3	LÅNG T	0,00000%	Nej
Meda	Grupp 2, Fält 3	93,3%	Mycket GW	3	Få	20,5	12,5	13,7	LÅNG T	0,00000%	Nej
Addtech B	Grupp 2, Fält 3	35,0%	Mycket GW	4	Få	37,2	12,8	26,5	LÅNG T	0,00000%	Nej
Cardo	Grupp 2, Fält 3	284,6%	Mycket GW	4	Få	21,4	7,5	20,3	LÅNG T	0,00000%	Nej
NIBE Indu	Grupp 2, Fält 3	61,8%	Mycket GW	3	Få	17,1	6,5	16,9	LÅNG T	0,00000%	Nej
Atlas Copco	Grupp 2, Fält 4	47,9%	Mycket GW	4	Få	13,5	8,5	12,3	KORT TID	0,00000%	Nej

Företag	Grupp, Fält	GW/Pris	Kategori GW/Pris	Antal KGE	Kategori - KGE	Vägd avskrivningstid Materiella tillgångar	Vägd avskrivningstid Immateriella tillgångar	Vägd avskrivningstid koncernen	Kategori – Avskrivningstid	Mått 1 Nedskrivning/EK	Mått 2 Antal bolag med nedskrivning
Axfood	Grupp 2, Fält 4	71,0%	Mycket GW	4	Få	3,8	5,0	4,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Elekta	Grupp 2, Fält 4	80,8%	Mycket GW	3	Få	4,0	6,1	5,5	KORT TID	0,00000%	Nej
Husqvarna	Grupp 2, Fält 4	54,1%	Mycket GW	2	Få	12,4	0,0	6,2	KORT TID	0,00000%	Nej
Nobel Biocare	Grupp 2, Fält 4	90,6%	Mycket GW	4	Få	6,2	4,2	5,9	KORT TID	0,00000%	Nej
Telelogic	Grupp 2, Fält 4	76,5%	Mycket GW	1	Få	4,0	5,2	5,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Unibet Group	Grupp 2, Fält 4	92,0%	Mycket GW	1	Få	3,1	3,0	3,0	KORT TID	0,00000%	Nej
SWECO	Grupp 2, Fält 4	67,1%	Mycket GW	4	Få	10,8	0,0	9,5	KORT TID	0,14564%	Ja

Bortfall⁵⁹

Företag	Grupp, Fält	GW/Pris	Kategori GW/Pris	Antal KGE	Kategori - KGE	Vägd avskrivningstid Materiella tillgångar	Vägd avskrivningstid Immateriella tillgångar	Vägd avskrivningstid koncernen	Kategori – Avskrivningstid	Mått 1 Nedskrivning/EK	Mått 2 Antal bolag med nedskrivning
Scania	Grupp 1, Fält 3	18,5%	Lite GW	Saknas	Saknas	17,7	4,9	17,0	LÅNG T	0,00000%	Nej
Atrium Ljungberg	Grupp 1, Fält 4	12,7%	Lite GW	Saknas	Saknas	100,0	0,0	Saknas	Saknas	0,00000%	Nej
West Siberian.	Grupp 1, Fält 4	0,1%	Lite GW	Saknas	Saknas	0,0	15,0	0,0	KORT TID	0,00000%	Nej
Mekonomen	Grupp 2, Fält 2	73,0%	Mycket GW	147	Många	0,0	0,0	0,0	KORT TID	209,21234%	Ja

⁵⁹ Uppgifter om GW/Pris för beräkning av medianen för GW/Pris har använts även från dessa bolag. De har dock inte varit med i testandet för statistiska samband.